

הַשָּׂתָא דְאָתוּ נְזִיל כְּחֵדָא. אֲזֵלוּ, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָזַל
 לְאַרְחִיָּה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָא אֲנִן יַדְעֵנָא שְׁמִיָּה, וְאִיהוּ
 לָא יַדַּע שְׁמִיָּה דְמֹר, אָמַר לִיָּה, מִנִּיָּה יַדְעֵנָא דְלָא
 לְאַתְחֻזָּאָה.

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרֻשֵׁת כִּי תִשָּׂא

(שמות ל) וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְפָקוּדֵיהֶם וְגו', רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי אַחָא וְרַבִּי
 יוֹסִי הוּוּ אֲזֵלִי מְטַבְּרִיָּה לְצַפְרִי. עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, חָמוּ לִיָּה
 לְר' אֶלְעָזָר דְּהוּוּ אָתִי, וְרַבִּי חִיָּא עֲמִיָּה. אָמַר רַבִּי אֲבָא,
 וְדַאי נִשְׁתַּתַּף בְּהַדִּי שְׁכִינְתָּא. אֹרִיכוּ לְהוּ, עַד דְּמָטוּ
 לְגַבִּיָּהוּ. כִּיּוֹן דְּמָטוּ גַבִּיָּהוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי
 כְּתִיב, (תהלים לד) עֵינֵי יְיָ אֶל צְדִיקִים וְאֲזַנּוּ אֶל שׁוֹעֲתִם.
 הָאִי קָרָא קְשִׁיָּא וְכוּ'. (זה המאמר תמצאנו בפרשת פקודי דף רכ"ה ע"ש, שם

(מקובו)

תָּא חֲזִי, הָא אוֹקְמוּהָ, לִית בְּרַכְתָּא דְלַעֲיָלָא שְׁרִיָּא עַל
 מְלָה דְאַתְמַנִּי. וְאִי תִימָא, יִשְׂרָאֵל הֵיךְ אַתְמַנּוּן.
 אָלָא כּוּפְרָא נָטִיל מִנִּיָּהוּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ, וְחוּשְׁבָנָא לָא
 הוּי עַד דְאַתְכַּנְיֵשׁ כָּל הַהוּא כּוּפְרָא, וְסָלִיק לְחוּשְׁבָנָא.
 וּבְקַדְמִיתָא מְבַרְכִין לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וּלְבַתַּר מִנִּין הַהוּא

כּוֹפְרָא, וּלְבַתֵּר אֶתְדָרְוֹן וּמִבְּרַכִּין לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁתְּכָחוּ
יִשְׂרָאֵל מִתְּבַרְכָּאן בְּקִדְמִיתָא וּבְסוּפָא, וְלֹא סָלִיק בְּהוֹן
מוֹתְנָא.

מוֹתְנָא אֲמַאי סָלִיק בְּמַנְיִנָא. אֲלֵא בְּגִין דְּבִרְכָתָא לָא
שְׂרִיא בְּמַנְיִנָא, כִּיּוֹן דְּאִסְתַּלַּק בְּרִכָתָא, סֵטְרָא
אַחְרָא שְׂרִיא עָלֶיהָ, וְיַכִּיל לְאַנְזָקָא, בְּגִין כִּךְ נְטַלִּין
כּוֹפְרָא וּפְדִיוֹנָא לְסַלְקָא (ס"א מְעַלְיָהוּ) עָלֶיהָ מַנְיִנָא, וְהָא
אוּקְמוּהָ, וְאַתְמַר.

רַעִיא מְהִימְנָא

פְּקוּדָא לִיתָן מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּשְׁקָל הַקֶּדֶשׁ. מֵאֵן מִחֲצִית
הַשְּׁקָל אִיהוּ כְּגוֹן חֲצִי הַהִין, וְדָא ו', מְמוּצָע בֵּין
שְׁנֵי הַהִי"ן. אַבְנָא לְמִשְׁקָל בָּהּ, דָּא י', עֲשָׂרִים גְּרָה
הַשְּׁקָל: דָּא יו"ד. הָעֲשִׂיר לָא יִרְבֵּה, דָּא עֲמוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא, לָא יִרְבֵּה עַל י'. וְהִכִּי אֲתַמַּר בְּסֵפֶר יִצִּירָה,
עֲשֵׂר סְפִירוֹת בְּלִימָה, עֲשֵׂר וְלֹא אֶחָד עֲשָׂר. וְהַדֵּל לָא
יִמְעִיט, דָּא צְדִיק, לָא יִמְעִיט מִעֲשָׂר, כִּמְה דָּאֵת אֲמַר
עֲשֵׂר וְלֹא תִשַׁע. מִמִּחֲצִית הַשְּׁקָל, דְּאִיהוּ י'. (נ"א מִחֲצִית הַשְּׁקָל

עֲשֵׂר הוּא)

אֲמַר לִיה רַעִיא מְהִימְנָא, (מְלֵאכָה) אֲנֵת בְּשָׁמַיִם, רַחִים אֲנֵת
מִמָּאֲרִיךְ, לִית תְּוֹהָא בְּכָל אֵינּוֹן מְלִין יִקְרִין
דִּיפְקוֹן מְפּוּמָךְ, דְּהָא מֵאֵן דְּאִיהוּ מְלֵכָא, אוּ בְרָא

דְּמַלְכָּא, לִית תְּוֹהָא, דִּיפְקֹון מְרַגְלָאִין בְּפִתְוֹרִיהּ, מְלִיִּין
 סְגוּלוֹת, מְלִיִּין נְהוּרִין. לְבַר נָשׁ אַחְרָא, אִיהוּ תְּוֹהָא.
 אָמַר לִיה בְּרִיךְ אַנְתָּ רַעִיא מְהִימְנָא. מִתְּמָן וְאֵילָךְ אִימָא
 אַנְתָּ, דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין נַחְתּוּ לְמִשְׁמַע מִינָךְ. אָמַר לִיה,
 אֲשָׁלִים מְלוּלָךְ, אָמַר לִיה, לָא אִית כְּעַן לְמִימַר יִתִּיר,
 אִימָא אַנְתָּ עַד זְמַנָּא אַחְרָא.

פֶּתַח רַעִיא מְהִימְנָא, פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְקַדְשׁ אַת
 הַחֲדָשׁ. בְּגִין דְּסִיְהָרָא קַדִּישָׁא אִיהִי כְּלָה,
 דְּמִתְקַדְשֶׁת (דף קפ"ח ע"א) עַל פִּי בֵּית דִּין, דְּאִיהוּ גְבוּרָה, בְּגִין
 דְּתַמָּן לִיּוֹאֵי, דְּאִתְמַר בְּהוּ וְקַדְשֶׁת אַת הַלּוּיִם. וְלִבְתַּר
 דְּאִתְחַזִּי סִיְהָרָא דִּיאֹתוּ לְאוּרָה, מְבַרַךְ עָלֶיהָ בְּרוּךְ אַתָּה
 יי' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּמֵאמְרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים,
 וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם. וּבְמִי מִתְקַדְשֶׁת וּמִתְבָּרַכֶּת,
 בְּתַפְאֶרֶת בְּגִין דְּאִיהוּ עֲטַרֶת תַּפְאֶרֶת לְעַמּוּסֵי בְּטָן. (ע"ב

רַעִיא מְהִימְנָא) (תַּצֵּא דָף ר"פ ע"ב כִּי יִשְׁבוּ אַחֲרָיו יַחֲדִיו וְכוּ')

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חִיָּיא הֵווּ אֲזִילִי בְּאַרְחָא, עַד דִּהְווּ אֲזִילִין
 רַמְשׁ לִילִיא, יִתְבוּ. אַדְהוּ יִתְבִּין, שְׂרִיאַת צַפְרָא
 לְאַנְהָרָא, (ס"א אָמְרוּ קוּם וְנַהֲרִי) קָמוּ וְאֲזִלוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, חָמִי
 אַנְפוּי דְּמִזְרַח דְּקָא מְנַהֲרִין, הַשְּׁתָא כָּל אֵינּוֹן בְּנֵי מְדִינְחָא
 דְּטוּרֵי נְהוּרָא, סְגִדִין לְגַבֵּי הָאֵי נְהוּרָא, דְּנַהֲרִיר בְּאַתָּר
 דְּשִׁמְשָׁא, עַד לָא יִפּוּק, וּפְלַחִין לִיה, דְּהָא פִּיּוֹן דְּנַפְיָק

שִׁמְשָׁא, כִּמְה אֵינּוֹן (ל"ה ע"א) דְּפִלְחִין לְשִׁמְשָׁא. וְאֵלִין אֵינּוֹן
 דְּקָא פִלְחִין לְנְהוּרָא דָּא, וְקִרְאֵן לְהֵאִי נְהוּרָא, אֱלֹהָא
 דְּמִרְגְּלָא דְנִהִיר. וְאוּמָאָה דְלֵהוֹן בְּאַל"ה דְּמִרְגְּלָא דְנִהִיר.
 וְאִי תִימָא פּוּלְחָנָא דָּא לְמִגְנָא הוּא. מִיּוּמִין עֲתִיקִין
 קִדְמָאִי, חֲכַמְתָּא יִדְעוּ בֵּיה. בְּזַמְנָא דְשִׁמְשָׁא נְהִיר,
 עַד לָא יְפוּק, הֵהוּא מְמָנָא דְפִקִיד עַל שִׁמְשָׁא, נְפִיק,
 וְאַתּוּן (ק"ל ע"ב) קִדְיִשִׁין דְשִׁמָּא עֲלָאָה קִדְיִשָׁא רְשִׁימָן עַל
 רִישִׁיָּה, (דְשִׁמְשָׁא) וּבְחִילָא דְאֵינּוֹן אֲתוּן, פֶּתַח לְכָל פּוּי
 שְׁמִיא וּבִטְשׁ בְּהוּ, וְעֵבֵר. וְהֵהוּא מְמָנָא עָאל גּוּ הֵהוּא
 זְהָרָא דְנִהִיר סַחְרָנִיָּה דְשִׁמְשָׁא, וְתַמָּן שְׂכִיחַ, עַד דְנִפְק
 שִׁמְשָׁא, וְאַתְפֹּשֵׁט בְּעֲלָמָא.

וְהֵהוּא מְמָנָא, אֵיְהוּ פִקִידָא, עַל דְהֶבֵא, וְעַל מִרְגְּלָן
 סוּמְקָן. וְאֵינּוֹן פִלְחִין לְהֵהוּא דִיּוֹקְנָא דְתַמָּן,
 וּבְנִקוּדִין וְסִימְנִין דִּירְתוּ מִקְדָּמָאִי מִיּוּמִין עֲתִיקִין, אֲזִילִי
 וַיִּדְעִי נִקוּדִין דְשִׁמְשָׁא, לְמִשְׁכַּח אֲתֵרִין דְדִהֶבֵא וּמִרְגְּלָן,
 אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, עַד כִּמְה יְהוֹן פּוּלְחָנִין סְגִיאִין אֵלִין
 בְּעֲלָמָא, דְהָא שְׁקֵרָא לִית לִיה קִימִין לְקִימָא.

פֶּתַח אֵידָךְ (ס"א רַבִּי חֲזִיא) וְאֲמַר, (מִשְׁלִי יב) שְׁפַת אֲמַת תִּכּוֹן
 לְעַד וְעַד אֲרַגִיעָה לְשׁוֹן שְׁקֵר. תָּא חֲזִי, אֱלוּ כָּל
 בְּנֵי עֲלָמָא הֵווּ פִלְחִין לְשְׁקֵרָא, הָוּה חֲכִי, אֲבָל הֵאִי
 נְהוּרָא וְזְהָרָא דְנִהִיר, וְדֵאִי קְשׁוּט אֵיְהוּ. כְּכִבִּי רוּמָא

דְּרַקִּיעָא קְשׁוּט אִינּוּן. אִי בְטַפְשׁוֹ וְחֶסְרוֹנָא דִּדְעָתָא
 דְּלֵהוּן, אִינּוּן אֲמַרִי וְקִרְאֵן לְהוּ אֱלֹהָא, לָא בְעֵי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְשִׁיצָאָה עוּבְדוּי מַעְלָמָא. אֲבַל לְזִמְנָא דְאַתִּי
 לָא יִשְׁתַּצוֹן כְּכַבֵּיָא וְנִהוּרִין דְּעֵלְמָא. אֲבַל מֵאֵן יִשְׁתַּצִּי.
 אִינּוּן דְּפִלְחוּ לִוְן.

וְקִרְאָ דָּא הָכִי הוּא. שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד, אֵלִין יִשְׂרָאֵל,
 דְּאִינּוּן שְׁפַת אֲמַת. (דברים ו) יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אַחַד.
 וְכֹלֵא אִיהוּ אֲמַת, וְרוּזָא דְאַמַת, וּמִסִּימֵי יי' אֱלֹהֵיכֶם
 אֲמַת. וְדָא אִיהוּ שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד.

וְעַד אֲרַגִּיעָה, וְעַד רַגַע מְבַעֵי לִיָּה, מֵאִי אֲרַגִּיעָה. אֱלֹהָ,
 עַד כַּמָּה יְהֵא קִיּוּמָא דְּלֵהוּן בְּעֵלְמָא, עַד זִמְנָא
 דְּיִיִתִי, וִיִּהֵא לִי נִיִּיחָא מְפּוֹלְחָנָא קְשִׁיא דְּעֵלוּי. וּבְזִמְנָא
 דְּאֲרַגִּיעָה, יִשְׁתַּצִּי לְשׁוֹן שְׁקֶר, אִינּוּן דְּקִרְאֵן אֱלֹהָא,
 לְמֵאֵן דְּלָאוּ הוּא אֱלֹהָא. אֲבַל יִשְׂרָאֵל דְּאִינּוּן שְׁפַת אֲמַת,
 כְּתִיב בְּהוּ, (ישעיה מג) עַם זֶו יִצְרַתִּי לִי תִהְלָתִי יִסְפְּרוּ.

אֲדַכְרְנָא חֲדָא זִמְנָא דְּהוּינָא אֲזִיל בְּהַדִּי רַבִּי אֶלְעָזָר,
 פִּגַע בֵּיהּ הֶגְמוֹנָא, אָמַר לִיָּה לְרַבִּי אֶלְעָזָר,
 אַנְתָּ יִדְעַת מֵאוּרִיתָא דִּיהוּדָאִי. אָמַר לִיָּה יִדְעָנָא. אָמַר
 לִיָּה, לִית אַתּוֹן אֲמַרִין דְּמַהִימְנוּתָא דְּלָכוּן קְשׁוּט,
 וְאוּרִיתְכוּן קְשׁוּט, וְאַנְן דְּמַהִימְנוּתָא דִּילָן שְׁקֶר,
 וְאוּרִיתָא דִּילָן שְׁקֶר. וְהֵא כְּתִיב שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד

וְעַד אֲרַגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. אֲנִן מִיּוֹמִין דְּעַלְמָא, קִיִּמִּין
בְּמַלְכוּתָא, וְלֹא אֲעֵדִי מִיִּנְן לְעַלְמִין, דְּרָא בְּתַר דְּרָא,
תַּכּוֹן לְעַד וְדַאי. וְאַתּוֹן, זַעִיר הָוָה לְכוּ מַלְכוּתָא, וּמִיד
אֲעֵדִי מִנְכוֹן, וְקָרָא אֶתְקַיִים בְּכוּ דְכַתִּיב וְעַד אֲרַגִּיעָה
לְשׁוֹן שְׁקָר.

אֲמַר לִיה, חֲמִינָא בְּךָ דְּאַנְתָּ חַפִּים בְּאוּרִייתָא. תַּפַּח
רוּחִיה (דף קפ"ח ע"ב) דְּהֵהוּא גִבְרָא. אֱלוֹ אֲמַר קָרָא,
שְׁפַת אֱמֶת כּוֹנֵנַת לְעַד, הָוָה כְּדַקְאֲמָרְן, אֲבַל לָא כְּתִיב
אֱלֹא תַכּוֹן, זְמִינָא שְׁפַת אֱמֶת דְּתַכּוֹן, מַה דְּלָאוּ הָכִי
הִשְׁתָּא, דְּהִשְׁתָּא שְׁפַת שְׁקָר קִיִּמָּא, וּשְׁפַת אֱמֶת שְׁכִיבָא
לְעַפְרָא, וּבֵהֵוּא זְמָנָא דְּאַמֶּת יְקוּם עַל קִיּוּמִיהָ, וּמַגּוּ
אַרְץ תַּצְמַח, כְּדִין שְׁפַת אֱמֶת תַּכּוֹן לְעַד וְגו'.

אֲמַר לִיה הֵהוּא הַגְּמוֹן, זַכָּאָה אַנְתָּ. וּזְכָאָה עֲמָא
דְּאוּרִייתָא דְּקָשׁוּט יִרְתִּין. בְּתַר יוֹמִין שְׁמַעְנָא
דְּאַתְגִּייר. אֲזִלוּ, מָטוּ חַד בֵּי חֲקָל, וְצִלוּ צְלוּתְהוֹן. פִּיּוֹן
דְּצִלוּ צְלוּתְהוֹן, אֲמָרוּ מִכָּאן וּלְהֵלָאָה נְתַחְבֵּר בְּשְׁכִינְתָּא,
וּנְזִיל וְנַתְעִסַּק בְּאוּרִייתָא.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאֲמַר, (ישעיה מא) הֵן יְבוֹשׁוּ וַיִּפְלְמוּ כָל
הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד
לְיִשְׂרָאֵל, כָּל אֵינּוֹן טְבָאן, דְּקָאֲמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי קָשׁוּט,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהוֹן, כְּמָה בִישִׁין בְּגִלוּתְהוֹן. וְאַלְמָלָא

כָּל אֵינּוֹן טָבָאן דְּקָא מְחַפָּאן וְחַמָּאן פְּתִיבִין בְּאוּרֵייתָא,
לֹא הוּוּ יִכְלִין לְמִיקָם וּלְמַסְבֵּל גְּלוּתָא.

אַבְל אֲזֵלִין לְבֵי מְדַרְשׁוֹת, פִּתְחִין סְפָרִין, וְחַמָּאן כָּל
אֵינּוֹן טָבָאן, דְּקָא מְחַפָּן, וְחַמָּאן פְּתִיבִין
בְּאוּרֵייתָא, דְּאַבְטַח לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלֵייהוּ,
וּמְתַנַּחְמִין בְּגְלוּתֵהוּן, וְשָׂאָר עֲמִין מְחַרְפִּין וּמְגַדְפִין לֹון,
וְאִמְרִי אָן הוּא אֶלְהָכוֹן, אָן אֵינּוֹן טָבָאן דְּאִתּוֹן אִמְרִין
דְּזַמִּינִין לְכוֹן, וְכִי כָּל עֲמִין דְּעֵלְמָא יִכְסָפוֹן מִנַּיִכוֹ.

הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, ^(ישעיה סו) שְׁמַעוּ דְבַר יְיָ הַחֲרָדִים אֶל
דְּבָרוֹ אֲמָרוּ אַחֲיָכֶם שׁוֹנְאִיכֶם וְגו'. מֵאֵי הַחֲרָדִים
אֶל דְּבָרוֹ, אֵינּוֹן דְּסַבְלוּ כַּמָּה בִישִׁין, כַּמָּה שְׁמוּעוֹת
שְׁמַעִי, אֵלִין עַל אֵלִין, וְאֵלִין בְּתַר אֵלִין, וְחַרִידָן עַלֵיהוֹן,
כַּמָּה דְּאִתְּ אִמְר ^(ירמיה ל) כִּי וְגו' קוּל חֲרָדָה שְׁמַעְנוּ פַּחַד
וְאִין שְׁלוֹם וְגו'. אֵינּוֹן חֲרָדִים תְּדִיר אֶל דְּבָרוֹ כַּד
אֲתַעְבִּיד דִּינָא.

אֲמָרוּ אַחֲיָכֶם שׁוֹנְאִיכֶם, אֵלִין אֵינּוֹן אַחוּכוֹן בְּנֵי עֲשׂוֹ.
מִנְדִּיכֶם, כַּמָּה דְּאִתְּ אִמְר ^(איכה ד) סוּרוּ טִמָּא קָרָאוּ
לְמוֹ. דְּלִית עֲמָא דְּקָא מְבַזִּין לֹון בְּאַנְפִּי, וּמְרַקְקִין
בְּאַנְפִּייהוּ לְיִשְׂרָאֵל כְּבַנֵּי אָדוּם. וְאִמְרִי כְּלָהוּ מְסֹאֲבִין
כְּנַדָּה, וְדָא אִיהוּ מִנְדִּיכֶם. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְיָ, אָנּוּ
בְּנוֹי דְּאֵל חֵי. דִּי בֶן יִתְיַקֵּר שְׁמִיה. אָנּוּ שְׁלֹטְנִין ^(דאמרין)

עַל עֲלָמָא בְּגִין הֵהוּא דְאֶקְרִי גְדוּל. (בראשית כז) עֵשׂוּ בְּנוֹ
הַגְּדוּל. וּבִשְׂמָא דָּא אֶקְרִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְדוּל, (תהלים
קמח) גְּדוּל יִי' וּמְהוּלָּל מְאֹד. אֲנִן בְּנֵי הַגְּדוּל, וְאִיהוּ גְדוּל.
וְדַאי לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֵּד יִי'.

אֲבַל אַתּוּן זַעֲרִין מִכְּלָא, (בראשית כז) יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן
כְּתִיב, אֵן הוּא אֱלֹהֵכּוֹן. אֵן הוּא אֵינּוֹן טְבָאן,
דִּיכְסָפוֹן כָּל עַמְמֵיָא מַחְדוּה דְלָכוֹן. מֵאן יִתֵּן וְנִרְאֶה
בְּשִׂמְחַתְכֶם כִּמָּה דְאַתּוּן אֲמַרִין. וְהֵם יְבוּשׁוּ (רוח הקדש אומר וְהֵם
יְבוּשׁוּ) (ס"א תנו כְּמֵאן) כִּמֵּאן דִּתְלֵי קִלְתָּא בְּאַחְרָא, בְּגִין דְאַתּוּן
אֲמַרִין דְכִדִּין יְבוּשׁוּ וַיִּכְלְמוּ, וּבְגִין דָּא רוּחַ קֳדְשָׁא הוּא
אֲמַר מְלָה הָכִי, וְעַל דָּא, הֵן יְבוּשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים
בְּה. מֵאֵי כָּל הַנְּחָרִים בְּה. דְאַתְקֶפוּ נְחִירֵיהוֹן בְּרוּגְזָא עַלְךָ
בְּגִלוּתָא דָּא. בְּהֵהוּא זְמַנָּא, יְבוּשׁוּ וַיִּכְלְמוּ מִכָּל טְבִין
דִּיחֲמוּן לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל.

אֲמַר רַבִּי חֲזִיָּא הָכִי הוּא וְדַאי, אֲבַל חֲמִינֵן וְהָכִי חָמוּ
תְקִיפֵי עֲלָמָא, דְהָא גְלוּתָא אַתְמִשְׁךָ וְעַדִּין בְּרִיָּה
דְדוּד לָא אֲתִי. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכָל דָּא הָכִי הוּא, אֲבַל
מֵאן עָבִיד דִּיִּסְבְּלוֹן יִשְׂרָאֵל גְלוּתָא דָּא, כָּל אֵינּוֹן
הַבְּטָחוֹת דְאַבְטַח לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָא אַתְמַר,
דְּעֵאלִין לְבַתֵּי כְּנַסִּיּוֹת וּלְבַתֵּי מְדַרְשׁוֹת, וְחָמָאן כָּל אֵינּוֹן
נְחָמוֹת, וְחָדָאן בְּלַבִּיָּהוּ לְמַסְבַּל כָּל מַה דִּיִּתִי עַלִּיָּהוּ,
וְאַלְמָלָא דָּא לָא יִכְלִין לְמַסְבַּל.

אמר רבי חייא ונדאי הכי איהו, וכלא בתשובה תליא.
 ואי תימא דיכלון השתא לאתערא תשובה כלהו
 כחדא. לא יכלין. מאי טעמא לא יכלין. בגין דכתיב,
 (דברים ל) והיה פי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתיב
 והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו'. וכתיב
 ושבת עד יי' אלהיך וגו'. וכדין (דברים ל) אם יהיה נדחך
 בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד דכל אינון מלין
 לא יתקיימון, לא יכלין (דף קפ"ט ע"א) לאתערא תשובה

מנייהו.

אמר רבי יוסי, כמה סתמת פל ארחין ושבילין מכל בני
 גלותא, ולא שבקת לון פתחון פה. אי הכי, להו
 כמה דהו בכל דרא ודרא, דלא יסבלון גלותא ולא
 אגרא, ויפקון (ס"א אי הכי, להו כמה דלהו בכל דרא ודרא, יסבלון גלותא ולא

יפקון) מדינא דאורייתא, ויתערבון בשאר עמין.

פתח ואמר, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק
 בחבליה וגו'. מאי כמו הרה, ארח איהו לעוברתא,
 לאעברא עלה תשע ירחין שלמין. ואית בעלמא כמה
 וכמה, דלא עבר עלה אלא יומא חד או תרין יומין
 מתשיעאה, וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה
 אינון. ואף על גב דלא אעבר עלה אלא יומא חדא,
 אתחשיב עלה כאילו אתעברו כל תשיעאה שלים. אוף

הָכִי יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן דֵּאטעמי טעם גָּלוּתָא, אִי יְהִדְרוֹן
 בְּתִשׁוּבָה, יִתְחַשֵּׁב עָלֵייהוּ כְּאֵלּוּ אֲעֵבְרוּ עָלֵייהוּ כָּל אִינוֹן
 מְלִין דְּכִתִּיבִין בְּאוּרִייתָא. כָּל שָׁפֵן וְכָל שָׁפֵן דְּכִמָּה וְכִמָּה
 יִסּוּרִין אֲעֵבְרוּ עָלֵייהוּ מִן יוֹמָא דְּגָלוּתָא שְׂרִי.

אָבֵל מֵאִי דְּכִתִּיב, (דברים ד) בַּצַּר לָךְ וּמִצְאוּךְ כָּל הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. תָּא חֲזִי, כִּמָּה רַחֲמָנוּתָא
 רַחֲמִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּמִלָּה דָּא. לְמִלְכָּא
 דְּהוּא לִיּה בְּרָא יְחִידָאָה, וְרַחֲמִים לִיּה רַחֲמִימוּ דְּנִפְשָׁא, וּמִגּוּ
 רַחֲמִימוּ דִּילִיּה, יִהֵב לִיּה לְאַמִּיָּה מִטְרוֹנִיתָא דְּתַרְבִּי לִיּה,
 וְתוֹלִיף לִיּה אֲרַחֲי מִתְתַּקְּנֵן. זְמַנָּא חֲדָא חָב לְגַבִּי אָבוּהָ,
 אָתָּא אָבוּהָי וְאַלְקֵי לִיּה, וּלְבַתָּר אֲעֵבֵר עַל חוּבִיָּה. תָּב
 כְּמִלְקָדְמִין וְחָב לְאָבוּהָ, וְאַפְקִיָּה אָבוּהָ מִבֵּיתִיָּה, וְאַרְגִּיז
 עָלֵיָּה, נִפְקָה הוּא בְּרָא מִבֵּיתִיָּה.

וּבְאַתָּר דִּיהֶךָ בְּאַרְחָ קְשׁוּט, וִיּהָא זַכָּאָה כְּדָקָא יְאוּת,
 בְּגִין דִּישְׁמַע מְלָכָא אָבוּהָ, וִיּהָא תִּיאוּבִתִּיָּה
 עָלֵיָּה. מָה עֵבֵד. אָמַר הוּאִיל וְנִפְקֵנָא מִהִיכְלָא דְּאַבָּא,
 אֲעֵבִיד מִכָּאן וְלִהְלָאָה כָּל מָה דְּאַנָּא בְּעִי. מָה עֵבֵד. אוּל
 וְאַתְחַבֵּר בְּזוֹנוֹת, וְאַתְלַכְלֹךְ בְּלַכְלוּכָא דְּטַנוּפָּא בְּהַדִּיּהוּ,
 וְלֹא הוּא מִשְׁתַּכַּח אֲלָא בְּהַדִּיּהוּ, בְּחַבּוּרָא דְּלַהוֹן.
 דְּמִטְרוֹנִיתָא אִמִּיָּה פִּקְדַת בְּכָל יוֹמָא עַל הַהוּא בְּרָא,
 וְיַדְעַת דְּבָרָה בְּהַדִּי זוֹנוֹת אֲתַחַבֵּר, וְכָל חַבְרוּתָא דִּידִיָּה

בְּהִיָּהוּ הַזֹּאת. שְׂרִיאת לְמַבְכִּי, וּלְאֵת־מִרְרָא עַל בְּרָה.
 יוֹמָא חַד עָאל מִלְכָּא לְגַבְהָ, חֲמָא לָהּ דְּאִיהִי מְבַכָּה.
 שְׂאִיל לָהּ עַל מָה אֵת בְּכַאת. אֲמָרָה וְלֹא אֲבַכָּה,
 דִּהָא בְּרַנָּא לְבַר מְהִיכְלָא דְּמִלְכָּא. וְלֹא דִּי דִּהוּא לָא יִתִּיב
 בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא, אֲלֵא דִּהוּא יִתִּיב בְּהַדִּי זִוְנוֹת. מַה
 יִימְרוּן כָּל בְּנֵי עַלְמָא, בְּרִיהַ דְּמִלְכָּא אִיהוּ דִּיתִיב בְּבִי
 זִוְנוֹת. שְׂרִיאת לְמַבְכִּי, וּלְאֵת־חֲנִנָּא לְמִלְכָּא.

אֲמַר מִלְכָּא, בְּגִינְךָ אֶהְדֵּר לִיָּה, וְאַנְתָּ עֲרְבָא דִּילִיָּה.
 אֲמַרְתָּ הָא וְדֵאִי. אֲמַר מִלְכָּא הוּאִיל וְכַךְ הוּא, לָא
 אֲצִטְרִיךְ לְאֶהְדֵּרָא לִיָּה בִּימְמָא בְּאֵת־גְּלִיָּא. דְּכִסּוּפָא דִּילָן
 אִיהוּ לְמַהְךָ בְּגִינִיָּה לְבִי זִוְנוֹת. וְאִי לָא הוּי כְּגִוּוּנָא דָּא,
 דְּטַנְףָּ גְרַמִּיָּה הָכִי וְחַלְלִי יְקָרִי. הוּינָא אֲנָא, וְכָל חֵיילִין
 דִּילִי, אֲזִלִּין בְּגִינִיָּה בְּכַמְהָ יְקָר, בְּכַמְהָ בּוּקִינְסָא קָמִיָּה,
 בְּכַמְהָ מָאנִי קָרְבָּא, מִימִינִיָּה וּמִשְׂמַאלִיָּה, עַד דְּכָל בְּנֵי
 עַלְמָא יִנְדְּעוּזְעוּן, וְיִנְדְּעוּן כְּלָא, דְּבִרָא דְּמִלְכָּא אִיהוּ.
 הַשְׂתָּא פִּיּוֹן דְּאִיהוּ טַנְףָּ גְרַמִּיָּה, וְחַלְלִי יְקָרִי, אִיהוּ יְהֵדֵר
 בְּטַמִּירוּ, דְּלֹא יִנְדְּעוּן בֵּיָּה. אֶהְדֵּר לְגַבִּי מִלְכָּא, יְהִיבִיָּה
 לְגַבִּי אִמִּיָּה.

לְיוֹמִין סָרַח כְּמִלְקַדְמִין. מָה עֵבַד מִלְכָּא. אֲפִיק לִיָּה
 וְלֵאמִיָּה בְּהַדִּיָּה מִגּוֹ הִיכְלָא, אֲמַר תְּרוּוּיְכוֹ
 תַּהֲכוּן, וְתְרוּוּיְכוֹ תַּסְבְּלוּן גְּלוּתָא, וּמִלְקִיּוּתָא תַּמָּן. פִּיּוֹן

דִּתְרוּיִיכוּ תִסְבְּלוֹן כַּחֲדָא, כְּדִין יִדְעָנָא דְבְרֵי יִתּוּב כְּדָקָא
חֲזִי.

כִּךְ יִשְׂרָאֵל בְּנוֵי דְמִלְפָּא קְדִישָׁא אֵינּוּן. אַחִית לֹון
לְמַצְרַיִם. וְאִי תִימָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא לָא חָאבוּ, גִזְרָה
דְּגִזּוּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּין הַבְּתָרִים הָוּה אַתְחֲזִי לְמַהוּי
קָיִים, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח לְתַרִין מְלִין, חַד בְּגִין
הֵהוּא מְלָה דְאָמַר אֲבִרְהֵם, (בראשית טו) בְּמָה אִדְעָ פִּי
אִירְשֻׁנָּה, דָּא הוּא (דף קפ"ט ע"ב) סָבָה וְעִילָה. אָבֵל עַד דְּנַפְקוּ
מִמַּצְרַיִם, לָא הָוּי גּוֹי, וְלָא אַתְחֲזוּ כְּדָקָא יְאוּת.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים כִּן רַעֲיָתִי
בֵּין הַבְּנוֹת. בַּעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לֹון
לְיִשְׂרָאֵל כְּגֹוּנָא דְלַעִילָא וְלְמַהוּי שׁוֹשְׁנָה חֲדָא בְּאַרְעָא,
כְּגֹוּנָא עֲלָאָה. וְשׁוֹשְׁנָה דְסִלְקָא רִיחָא, וְאַתְבְּרִיר מְכַל
שְׂאָר וּוְרַדִּין דְעֲלָמָא, לָא הָוּי אֵלָא הֵהִיא דְסִלְקָא בֵּין
הַחוּחִים. וְדָא אֲרַחָא כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא זְרַע שְׁבַעִין
זוּגִין, דְהוּו שְׁבַעִין נֶפֶשׁ, וְאַעִיל לֹון בֵּין הַחוּחִים, וְאֵינּוּן
חוּחִים, מִיַּד דְהוּו אֵינּוּן זוּגִין תַּמָּן, סְלִיקוּ עַנְפִין וְטַרְפִין
וְשְׁלִיטוּ עַל עֲלָמָא, וְכִדִּין פְּרַחַת שׁוֹשְׁנָה בֵּינֵיהוּ.

כִּיּוֹן דְבַעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא שׁוֹשְׁנָה וְלַקִּיט לָהּ
מִבֵּינֵיהוּ, כְּדִין יְבָשׁוּ חוּחִים, וְאַזְדַּרִּיקוּ,
וְאַשְׁתַּצִּיאוּ, וְלָא אַתְחֲשָׁבוּ לְכֻלּוּם. בְּשַׁעֲתָא דְאִזִּיל

לְמַלְקֻט שׁוֹשְׁנָה דָא, לְאַפְקָא בְּרִיָּה בּוֹכְרִיָּה, בְּהֵהוּא זְמַנָּא
 אֲזַל מַלְכָּא גּוֹ כְּמָה חַיִּילִין רַבְרַבְנִין וְשְׁלִיטִין, עִם דְּגִלִין
 פְּרִישָׁן, וְאַפִּיק לְבְרִיָּה בּוֹכְרִיָּה בְּכֶמָה גְבוּרִין, וְאַיִיתִי לִיָּה
 לְהִיכְלִיָּה, וְיִתִּיב סְגִי בְּבִי מַלְכָּא.

כִּיּוֹן דְּחַב לְגַבֵּי אַבוּהַ, אוֹכַח לִיָּה, וְאַלְקִי לִיָּה, דְּכְתִיב,
 (שׁוֹפְטִים ב) וַיַּחַר אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד שׁוֹסִים
 וְגו', סֶרַח כְּמַלְקֻדְמִין, וּמֶרְד בְּאַבוּהַ, אַפְקִיָּה מִבֵּיתִיהָ. מַה
 עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל, חָמוּ דְהָא אֲתַבְדְּרוּ לְבַבְל, אֲתַעְרְבוּ
 בְּעַמְמִיא, נְסִיבוּ נְשִׁין נְכָרִיּוֹת, וְאוּלִידוּ בְּנִין מְנַהוֹן. עִם
 כָּל דָּא, אִימָא קְדִישָׁא הֵוֵת אִפְטְרוּפּוֹסָא עַלִּיָּהוּ.

וְעַל דְּעַבְד הָכִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, הוּאִיל וְכִסּוּפָא
 אִיָּהוּ, לִיתִי בְּרִי אִיָּהוּ מְגַרְמִיָּה, הוּאִיל וְחַלֵּל יְקָרִי,
 לָא אֲתַחְזִי דְאַנָּא אִיזִיל תַּמָּן לְאַפְקָא לִיָּה, וְלִמְעַבְד לִיָּה
 נְסִין וְגְבוּרָן כְּמַלְקֻדְמִין. תְּבוּ אִינּוֹן, בְּלָא סִיּוּעָא דְאַתַּחְזוּ
 לוֹן, בְּלָא פְּלִיאָן וְנְסִין, אֶלָּא כְּלָהוּ מִתְבַּדְּרָן, כְּלָהוּ לְאַן
 בְּמִסְכְּנֹו, וְתָבוּ לְהִיכְלָא דְמַלְכָּא בְּכִסּוּפָא, וְאַיִמָא קְדִישָׁא
 עֲרַבַת לוֹן.

חָאבוּ כְּמַלְקֻדְמִין. מָה עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אַפִּיק
 לְהֵאִי בְּרָא כְּמַלְקֻדְמִין מְהִיכְלִיָּה, וְאַיִמִיָּה בְּהִדִּיָּה.
 אָמַר, מְכָאן וְלָהֲלָאָה, אִימָא וּבְרָה יְסַבְלוֹן כְּמָה בִישִׁין
 כְּחֻדָּא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה א) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה

אִמְכֶם. וְעַל דָּא פְּתִיב, (דברים ד) בְּצַר לָךְ וּמִצָּאוֹךְ כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. מֵאִי בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים.
אָלָא דָּא הִיא אִימָא קַדִּישָׁא, דִּהִיא אַחֲרֵית הַיָּמִים, וְעַמָּה
סְבִלוּ כָּל מָה דְסְבִלוּ בְּגִלוּתָא.

וְאִילוּ יִהְדְּרוּן בְּתִיּוּבְתָא, אֲפִילוּ חַד בִּישׁ, אוּ חַד צַעֲרָא,
דִיעֵבֵר עַל־יֵהוּ, אַתְחֻשֵׁב עַל־יֵהוּ, כְּאִלוּ סְבִלוּ כְּלָא
(ס"א וְאִי לָאו סְתִים קִיצָא) וְאִי לָא, כִּד יִסְתִּיִם קִיצָא, (בישא) וְכָל
דְרִין דִּילֵיהּ. כְּמָה דְאִמַר בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא, דְכְּתִיב, (ויקרא
כד) לְצַמִּיתוֹת לְקוֹנָה אוֹתוֹ לְדוֹרוֹתָיו. וְכָל דָּא, בְּתִיּוּבְתָא
תִּלְיָא מִלְּתָא. אִמַר רַבִּי חֲזִיָא, וְדֵאִי הֲכִי הוּא. וְעַל דָּא
גְלוּתָא אַתְמִשְׁךְ.

אַבְל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מָה דְחֲמִי (ס"א דְמִתָּא) (נ"א דְלָקָא)
לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, בְּהֵאִי אַחֲרֵית הַיָּמִים, וּבְהֵאִי אַחֲרֵית
הַיָּמִים יַעֲבִיד לוֹן נְסִין וְנוֹקְמִין, דְכְּתִיב, (ישעיה ב') וְהָיָה
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נֶכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית יְיָ בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מֵאֵן
רֹאשׁ הַהָרִים. דָּא אַבְרָהָם סְבָא, (רנ"ב ע"ב) כִּהְנָא רַבָּא, רֹאשׁ
דְכָלָא. וּבְגִין דִּאִיהוּ רֹאשׁ, כּוּס דְבִרְכָה, יִהְיֶה נֶכּוֹן בְּרֹאשׁ
הַהָרִים, דָּא אַבְרָהָם סְבָא, קַדְמָאָה לְשָׂר הַהָרִים. כּוּס
דְבִרְכָה, אַצְטְרִיךְ לְמַהוּי מְתַקְנָא בִימִינָא.

(רנ"ב ע"ב) וְנִשָּׂא (ק"ב ע"ב) מְגַבְעוֹת. אַצְטְרִיךְ לְמַהוּי זְקִיף מִן
פְּתוּרָא, שִׁיעוּרָא דְאִקְרִי (ס"א דְאִיהוּ) זֶרֶת, לְבִרְכָא

לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְדָא הוּא וְנִשְׂא מְגַבְעוֹת. מְגַבְעוֹת
מֵאֵי הוּא. אֵלָא בֵּינָה, וּבֵין בְּתוּלוֹת אַחֲרֵיהּ רְעוּתֵיהּ,
שִׁיעוּרָא דְזוֹרַת אִיהוּ. נִשְׂא כּוּס דְּבִרְכָה מְגַבְעוֹת וְדָאי,
וְעַל דָּא טָבָא דִּיהָא לִיהּ לְהָאֵי בְּרָא בּוֹכְרָא, בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים אִיהוּ.

אֲמַר לִיהּ שְׁפִיר קְאָמְרַתְ, הָאֵי קְרָא וְדָאי הֲכִי הוּא.
בְּרֵאשׁ הַהָרִים, דָּא יְמִינָא, אַבְרָהָם סָבָא, דָּאִיהוּ
רֵאשׁ הַהָרִים וְדָאי. וְנִשְׂא מְגַבְעוֹת, מְשִׁיעוּרָא דְגַבְעוֹת,
דְּאִינוּן רְעוּתֵיהּ. וְשְׁפִיר קְאָמְרַת. (ישעיה ב) וְנִהְרוּ אֱלֹיו כָּל
הַגּוֹיִם. מֵאֵי הוּא. אֲמַר לִיהּ, וְאֶפִּילוּ נָשִׁים וְקַטְנִים וְשִׁמְשׁ
דְּפָלַח עַל פְּתוּרָא, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ לָא אַכְל, אַצְטְרִיךְ
לְמִשְׁמַע, וְלְמִימַר אָמֵן. (ס"א לַחֲרִיק בְּרַכָּה לְכוּס דְּלָא וְכוּ') דָּלָא יִימָא
בְּרַ נֶשׁ, אָנָא לָא אַכְלִית, וְהוּאֵיל (דף ק"צ ע"א) דָּלָא
אַצְטְרִיפְנָא לְזַמּוֹן, לָא אֶשְׁמַע וְלָא אִימָא אָמֵן. הַכֵּל
חַיִּיבִין בֵּיהּ.

דְּבַר אַחַר וְנִהְרוּ אֱלֹיו כָּל הַגּוֹיִם, אַף עַל גַּב דְּנָשִׁים
וְקַטְנִים פְּטוּרִין מִן הַמְצוֹת, בְּכוּס דְּבִרְכָה הַכֵּל
חַיִּיבִין, בְּלִבְד דִּינִדְעוֹן לְמֵאן מְבָרְכִין, וְדָא הִיא וְנִהְרוּ
אֱלֹיו כָּל הַגּוֹיִם. אַתָּא רַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקִיחָהּ, אֲמַר כִּמָּה שְׁפִיר
מְלָה דָּא, וּמְתִיקָא לְחַפָּא.

הַשְּׁתָא אִית לְדִיִּיקָא, אִי הֵאֵי אַחֲרִית הַיָּמִים, אִיהוּ כּוּס

דְּבִרְכָה מִמֶּשׁ, מֵהוּ הָרַב בֵּית יִי, הָוּה לִיָּה לְמִכְתָּב הָכִי,
וְהָיָה אַחֲרֵית הַיָּמִים נָכוֹן יִהְיֶה בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מֵהוּ
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נָכוֹן יִהְיֶה הָרַב בֵּית יִי. אָמַר לִיָּה, אַחֲרֵית
הַיָּמִים אִיְהוּ אֵילָנָא כְּלָא, מִרִישִׁיָּה וְעַד סִיפֵיָּה, דְּהוּא
אֵילָנָא דְטוֹב וְרַע. וְאַתָּא קָרָא לְבִרְרָא בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים,
וְאַפִּיק הָרַב בֵּית יִי, דָּא טוֹב בְּלָא רַע. הָרַב בֵּית יִי וְדָא
דְּלִית תַּמָּן חוּלְקָא לְסִטְרָא אַחֲרָא, דְּהָא אַתְּבְּרִיר הָרַב בֵּית
יִי, מִגּוֹ אֵילָנָא דְאִיְהוּ אַחֲרֵית הַיָּמִים. וְדָא אִיְהוּ כּוּס
דְּבִרְכָה, דְּאִיְהוּ נָכוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אַרְחָא דָּא, דְּזַכִּינָא לְהָאִי מְלָה.
אָמַר לִיָּה מִמָּאן שְׁמַעַת לָהּ. אָמַר לִיָּה, יוֹמָא חֲדָא
הוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְשְׁמַעַנָא וְחַמִּינָא לִיָּה לְרַב הַמְנוּנָא
סְבָא, (נ"א לְרַבִּי שְׁמַעוֹן) דְּהָוָה דְרִישׁ לְהָאִי קָרָא לְרַבִּי אַחָא,
וְכִיּוֹן דְּשְׁמַעַנָא חֲדִינָא בֵּיהּ, וְנִטְרִנָא לִיָּה צְרִיר בְּכַנְפָּא
דְּלְבוּשָׁאִי, דְּלָא יִתְעַדִּי מִנָּאִי לְעֵלְמִין. אָמַר לִיָּה, וְדָא
מְלָה קְדִישָׁא דָּא, מְנַהֲרִו דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא אַתְנַהֲרִי.
זַכָּאָה דָּרָא, דְּקִימִי עֲלָמָא וְסִמְכוּי, שְׂרִיין בְּגוּיָה. וְאִי
אַנְתְּ צְרִירַת לְהָאִי מְלָה בְּקִשְׂרָא חֲדָא דְּלָא יִתְעַדִּי מִינְךָ.
אַנָּא אֲצִרֹר לָהּ בְּתַלְתִּין, אוּ בְּאַרְבְּעִין קִשְׂרִין בְּכִיסָאִי,
דְּלָא יִתְעַדִּי מִינָּאִי לְעֵלְמִין. (כאן חסר).

עַל הַהִיא מְלָה דְּאַחֲמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, בְּגִין

דְּאָף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל חֲבִין קָמִיָּה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, לֹא
 בְּעֵי מֵאן דְּיִימָא עֲלֵייהוּ דְּלִטּוֹרִין. מְנַלָּן. מִהוּשֵׁעַ,
 דְּכֹתִיב, (הוּשֵׁעַ א) תַּחֲלַת דְּבַר יִי בְּהוּשֵׁעַ, הָא אוּקְמוּהָ מְלָה.
 וְעַל דָּא (הוּשֵׁעַ ב) וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם וְגוֹ'.
 וּבְגִין דָּא בְּרִיךְ לֹון בְּכֻמָּה בְּרַפְאָן, לְאַהֲדָרָא בְּתִיּוּבְתָא,
 וְלֹאֲתָבָא לֹון לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׂמִיָּא, וְלֹא אַעֲדִי מִתְמָן,
 עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחֲל עַל חוּבֵייהוּ, וְאַתְנַקִּיאוּ
 קָמִיָּה.

אַלִּיָּהוּ מָה כְּתִיב בֵּיָּה, (מַלְכִים א יט) וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רְתֹם
 אַחַד וְגוֹ', אָמַר מְאָרִיָּה דְּעֶלְמָא, אֲתָתָא חֲדָא
 שְׂדֵרַת לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וּדְבוּרָה שְׂמָה, דְּכֹתִיב, (שׁוֹפְטִים ד) וְהָיָה
 יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמָר דְּבוּרָה. דָּא הוּא רְתֹם, וְאַהֲדָרַת לֹון
 לְמוּטָב, דְּכֹתִיב, (שׁוֹפְטִים ה) עַד שְׁקֻמַּתִּי דְּבוּרָה. וְאַנָּא
 עָאֲלִית בֵּינֵייהוּ, וְאַכְרֻזִית קָמִיָּהוּ וְלֹא יִכְלִנָּא.

עַד דְּהוּא יְתִיב, אֲתַגְּלִי עָלִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר
 לִיָּה מַה לָּךְ פַּה אַלִּיָּהוּ, בְּקַדְמִיתָא קָא הוּיַת מְקַטְרָגָא
 וּמְקַנֵּי עַל בְּרִית, וּמְדַחְמִינָא בְּךָ דְּקַנֵּית עָלִי בְּהַהוּא
 בְּרִית, נְטֻלִית לִיָּה בְּרַעוּ דְּמִשָּׂה, וַיְהִיבְנָא לָךְ, עַד דְּמִשָּׂה
 (ר"ב ע"א) הָוּה אָמַר (בְּמַדְבַּר כה) הִנְנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם.
 הַשְּׂתָא דְּאִיָּהוּ דִּילָךְ, לָא אֲתַחֲזִי לָךְ לְקַטְרָגָא עֲלוּי, הָוּה
 לָךְ לְמִשְׁבֵּק קְנוּיִיךְ לִי, כְּמָה בְּקַדְמִיתָא דְּהוּא דִּילִי,

שְׁבַקְנָא לִיָּה לִידָא אַחְרָא, וְלֹא קְטְרִיגְנָא עֲלוּי.
 מַה לָּךְ פֶּה, מַאי פֶה. בְּרִית קִימָא, פֶּה יִי' אִיהוּ. כִּיּוֹן
 דְּלֹא בַעָתַת לְשַׁבְקָא לִי פּוּמְךָ, יִתּוּב בְּאַתְרֵךְ דִּהֵהוּא
 פּוּמָא. תִּנּוּן, בְּהֵהִיא שַׁעְתָּא, אַתְעַבְר מַנִּיָּה הֵהוּא נְבִזְבּוּזָא
 דִּיֵּהָב לִיָּה מִשָּׁה. דִּתְנּוּן, מַאי דְכַתִּיב, (מלכים א' ט) וַיֵּלֶךְ בְּכַח
 הָאֲכִילָה הֵהִיא וְגו'. עַד הָרַ הָאֱלֹהִים חוֹרְבָה. לְמַתְבַּע
 מַתְמָן, וְכִי מַתְמָן הָוָה בְּעֵי. אֲלֹא לְמַתְבַּע כְּמִלְקַדְמִין,
 מֵהֵהוּא דִירִית בְּהָר הָאֱלֹהִים, בְּרִית דָּא. פְּנַחַס הוּא
 אֲלִיָּהוּ, וְדַאי בְּדַרְגָּא חֲדָא. אֲמַר לִיָּה מִשָּׁה, לִית אַנְתָּ
 יְכִיל לְקַבְּלָא מִנַּאי, אֲלֹא זִיל לִינּוּקִיָּהוּ דִישְׂרָאֵל,
 וּמַאינּוּן תְּרוּחַ, וְאִינּוּן יֵהִי לָךְ, וְכֹךְ הוּא עֲבִיד. (חסר).
 כַּמָּה טִיבוּ עֲבִיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכָל דָּרָא וְדָרָא
 לִישְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב, (מלכה ו') וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ
 אֶת מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמָרְיָם. וְהָא כַּמָּה נְבִיאֵי הָווּ לְבַתַּר מִשָּׁה,
 וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֶהְרֹן וְאֶלְעָזָר וּפְנַחַס (דף ק"צ ע"ב)
 יְהוֹשֻׁעַ וְאֲלִיָּהוּ וְאַלִּישָׁע, וְכַמָּה שָׂאֵר צִדִּיקֵי וַחֲסִידֵי מְבַעֵי
 לִיָּה. אֲלִין תְּלַתָּא אֲמַאי. אֲלֹא אֲמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 עֲמִי, בְּנִי, אֲמַאי לָא תְּדַכְּרוּן לְכָל טְבִין דְּעַבְדִּית לְכוּ,
 דְּשַׁדְרִית לְכוּ לְמִשָּׁה אֶהְרֹן וּמָרְיָם.
 לְמַלְךְ בְּשַׁר וְדָם, דְּאִית לִיָּה מְדִינְתָּא, וְשַׁדְר לְגַבְהָ,
 גּוּבְרִין, אֲפָרְכִין רַבְרַבִּין, דִּיהוּן מְנַהֲלֵי עַמָּא,

וּמַעֲיִינִין בְּהוּ, וּבְדִינֵיהוּ. מֵאֵן אֲצַטְרִיךְ לְמַהוּי זְקוּק
בְּמִזוּנֵיהוּ, בְּמִלִּין דִּי צַטְרִכוֹן. לָאוּ עֲמָא דְמַדִּינְתָא, בְּעַל

פְּרַחֲיֵיהוּ יִצְטָרְכוּ לְעֵינָא בְּהוּ, וּלְמִיָּהב לְהוּ יִקְרָא.

שְׁדָרִית לְמִשָּׁה, אִיהוּ אֵייתִי קַמֵּיכוּ מִן לְמִיכַל, וְנָהִיל
לְכוּ וּלְבַנְיִיכוּ וּלְבַעֲרִיכוּ, וְאַשְׁתַּדַּל בְּדִינֵיכוּ,

(ס"א בְּמִזוּנֵיכוּ) וּבְכָל מָה דְאֲצַטְרִיךְ לְכוּ. שְׁדָרִית לְאַהֲרֹן,

אֵייתִי (ס"א לְכוּ עֲנִי) הֵיכְלִין דְּעֲנִי יִקְרָא לְחַפָּאָה עַלֵּיכוּ,

כְּמַלְכִין. אֶסְחִי לְכוּ בְּטַלֵּי יִקְרָא, דְּלֹא אֶתְרַקְבוּ לְבוֹשֵׁיכוּן

וּמִנְעֵלִיכוּן, וְהוּוּ מִתְחַדְשֵׁי בְּכָל יוֹמָא. שְׁדָרִית לְמַרְיָם,

אֵייתִיאַת בִּירָא לְאַשְׁקָאָה לְכוּ, וְשִׁתִּיתוּן אֶתוּן וּבַעֲרִיכוּן.

אֵינּוּן יִהְבוּ לְכוּן, וּמַדְלִהוּן אַכְלִתוּן וְשִׁתִּיתוּן, וְיִתִּיבְתוּן

בְּחוּפָאָה דִּיקָר דְּלִהוּן. וּמַדְלִכוּן לָא יִהְבְּתוּן לוּן. וְלֹא עוּד,

אַלָּא דְאַשְׁתַּדְלוּ עַלֵּיכוּן, וְנָטְלוּ עַל צוּאֲרֵיהוּן מְטוּלְכוּן,

וְהוּוּ מְחַרְפִּין וּמַגְדְּפִין לוּן.

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, לָאוּ הָוּה אַבָּא רַחֲמֵן עַל בְּנוֵי פְקוּדֵשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, וּקְרָא הוּא דְכֻתִּיב, (מַלְכִים א ח) לֹא נָפַל

דְּבַר אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב וְגו'. תָּא חַזִּי רַחֲמֵנוּ דִּילֵיה,

אַלּוּ אֲמַר לֹא נָפַל דְּבַר אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ וְלֹא יִתִּיר, נַח

לְעֵלְמָא דְּלֹא אֶתְבְּרִי. אַבְל מְדַאֲמַר מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב,

וְאַפִּיק בִּישׁ לְאַחוּרָא, דְּהָא מְלָה דְּבִישׁ לָא בְּעִי לְמַעְבַּד.

וְאַף עַל גַּב דְּאַגְזִים, וְאַרְיָם רְצוּעָה, אֶתְתַּאת אֲמָא

וְאַתְקַפֵּת בְּדְרוּעִיָּה יְמִינָא, וְקָם רְצוּעָה בְּקִיּוּמִיָּה, וְלֹא
נְחִית לְתַתָּא, וְלֹא אֶתְעַבִּיד, בְּגִין דְּבְעֵיטָא חֲדָא הוּוּ
תְרוּוִיָּהוּ, אִיהוּ דְּאֶגְזִים, וְאִיהוּ דְּאֶחִידַת בִּימִינִיָּה.

וְאִי תִימָא מְנַלָּן. מְמַלְּה דְּאִיְהִי בְּאַתְגְּלִיָּא, דְּכִתִּיב לָךְ רַד
כִּי שִׁחַת עַמְךָ, שְׂרִי לְאַרְמָא רְצוּעָה, וּמִשָּׁה דְּלֹא הָוָה
יַדַּע אֲרַחָא דְּאַמָּא, שְׁתִּיק. כִּיּוֹן דְּחַמָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ
כֶּךָ, אֲנַקִּיד לִיָּה, וּבִטְשׁ בֵּיהּ וְאָמַר וְעַתָּה הִנִּיחָה לִי, מִיַּד
אַרְגִּישׁ מִשָּׁה, וְאַחִיד בְּדְרוּעִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ,
דְּכִתִּיב זְכוּר לְאַבְרָהָם, דָּא דְּרוּעִיָּה יְמִינָא, וּבְגִין כֶּךָ לֹא
נְחִית רְצוּעָה.

וְאִי תִימָא, אִמָּא דְּאִיְהִי רְגִילָה לְאַחַדָּא בְּרְצוּעָה
דְּמִלְכָּא, אֲן הוּוּ, דְּשִׁבְקַת מְלָה לְמִשָּׁה. שְׁאִילְנָא
וְאַמִּינָא וְהָא לָא יַדְעֵנָא בְּרִירָא דְּמְלָה, עַד דְּנִהוּי קָמִיָּה
דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא. כִּד אָתוּ לְקָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, חַמָּא
בְּאַנְפִּיָּהוּ סִימָן. אָמַר עוּלוּ בְּנֵי קְדִישִׁין, עוּלוּ רְחִימִין
דְּמִלְכָּא, עוּלוּ רְחִימִין דִּילִי, עוּלוּ רְחִימִין אֵלִין בְּאַלִּין.
דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל אֵלִין חֲבַרְיָא, דְּלֹא רְחִימִין אֵלִין
לְאַלִּין, אֶסְתַּלְקוּ מֵעֲלָמָא עַד לָא מָטָא זְמַנִּיָּהוּ,
כָּל חֲבַרְיָא בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, רְחִימוּ דְּנַפְשָׁא וְרוּחָא
הָוָה בִּינִיָּהוּ, וּבְגִין כֶּךָ בְּדָרָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּאַתְגְּלִיָּא
הָוָה, דְּהוּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל חֲבַרְיָא דְּלֹא רְחִימִין

אֵלֶיךָ לְאֵלֶיךָ, גִּרְמִיךָ דִּלָּא לִיְהִיךָ בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל. וְעוֹד
 דְּעִבְדִּין פְּגִימוֹ בְּהַ, דְּהָא אֲוִרֵייתָא רְחִימוֹ וְאַחֹה וְקִשׁוּט
 אִיתָ בְּהַ. אֲבָרְהָם רְחִים לִיִּצְחָק, יִצְחָק לְאַבְרָהָם, מִתְחַבְּקוּ
 דָּא בְּדָא, יַעֲקֹב תְּרוּוִייהוּ אַחִידֵן בֵּיהַ, בְּרְחִימוֹ, וּבְאַחֹה,
 יְהִבִּין רוּחֵיהוּ דָּא בְּדָא. תְּבַרֵּינָא כְּהֵהוּא דְּוִגְמָא
 אֲצִטְרִיכוּ, וְלָא לְמַעַבְד פְּגִימוֹ.

כִּיּוֹן דְּחָמָא סִימָן בְּאַנְפֵּיהוּ, וְאִמְר לֹוֹן הָכִי. אִמְרוּ לִי
 וְדָא רִיחַ נְבוּאָה שָׂרָא עַל בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְהָכִי
 אֲצִטְרִיךְ לָן לְמַנְדַּע. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאִמְר, חַד מְלָה
 מֵאַיְנוֹן מְלִין דְּלְחִישׁוֹ לִי מְגוֹ רִישׁ מְתִיבְתָּא דְּגִנְתָּא
 דְּעֵדֵן, דִּלָּא אִמְרוּ בְּאַתְגְּלִיָּא מְלָה דָּא סְתָרָא אִיְהִי,
 וְאִימָא לְכוּ בְּנֵי רְחִימָאִי, בְּנֵי רְחִימִין דְּנִפְשָׁאִי, מָה
 אֲעֵבִיד, אִמְרוּ לִי בְּלְחִישָׁא, וְאַנָּא אִימָא בְּאַתְגְּלִיָּא.
 וְלְזַמְנָא דְּנַחְמִי אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, (דף קצ"א ע"א) כָּל אַנְפִּין
 יִסְתַּמְכוּן בְּדָא.

בְּנֵי. חוּבָא דְּעִבְדוֹ (עַרְב רַב) עֲמָא דְּלִבְר. וְאַשְׁתַּתְּפוּ בֵּיהַ
 עֲמָא קְדִישָׁא, בְּאַמָּא חָאבוּ, דְּכְתִיב קוּם עֲשֵׂה לָנוּ
 אֱלֹהִים, אֱלֹהִים וְדָאִי. כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל דָּא, אִיְהוּ דְּשִׂרְיָא
 עֲלֵייהוּ כְּאַמָּא עַל בְּנִין, וְדָא הוּא רְזָא דְּכְתִיב, (תהלים קו)
 וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם בְּתַבְנִית שׁוֹר. דָּא כְּבוֹדִם דְּיִשְׂרָאֵל,
 אִמָּא דְּלְהוֹן. וְדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמואל א ד) גָּלָה כְּבוֹד.

דְּגָרְמוּ לְשִׁכְיַנְתָּא דְּאַתְגְּלִי בְּגִלוּתָא עִמְהוֹן. וְעַל דָּא
 וַיִּמְרֹוּ אֶת כְּבוֹדֶם, בְּמָה. בְּתַבְנִית שׁוֹר.
 הֲכָא אִיהוּ רְזָא דְּמַלְּהָ, תָּא חֲזִי, לְתַתָּא גּוֹ שְׁמָרִים
 דְּחַמְרָא, דְּיִרְדֵּיין בִּישִׁין, נִפְק חַד עֲרַעוּרָא,
 מְקַטְרָגָא, מִזִּיקָא קַדְמָאָה, וְאִיהוּ בְּרִזָּא דְּיִוְקְנָא דְּאָדָם.
 כַּד קָרִיב לְגוֹ קְדָשָׁא. כִּיּוֹן דְּאַתְעֵבֵר מִתְּמָן, וּבְעֵי לְנַחְתָּא
 לְתַתָּא. בְּעֵי לְאַתְלַבְּשָׁא בְּלְבוּשָׁא, לְנִזְקָא עֲלֵמָא. וְנַחֲתִית
 הוּא וְרַתִּיכוּי. וּלְבוּשָׁא (קצ"ג ע"ב) קַדְמָאָה דְּקָא נְקִיט,
 תַּבְנִית שׁוֹר, דְּיִוְקְנָא דְּשׁוֹר, וְקַדְמָאָה לְנִזְיָקִין מְאִינּוֹן
 אַרְבַּע, שׁוֹר אִיהוּ. וְאִינּוֹן אַרְבַּע (קד"ח ע"א) אָבוֹת לְנִזְקָא
 עֲלֵמָא. וְכִלְהוּ תַלְתָּא דְּאָבוֹת נִזְיָקִין בְּרִ שׁוֹר, כִּלְהוּ
 דִּילֵיהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיִּמְרֹוּ אֶת כְּבוֹדֶם בְּתַבְנִית שׁוֹר.
 מַהוּ אוֹכֵל עֵשֶׂב. הָא דְּרִשְׁיָנָן בֵּיהּ. אֲבָל עֲקָרָא דְּמַלְּהָ,
 מִתְּמַצִּית דְּלָחֶם וְשִׁבְעָה זֵינֵי דְּגָן, לִית לֵיהּ בְּהוּ
 חוּלְקָא. וּבְגִינֵי כַּךְ, אִימָא לָא הוֹת תְּמָן, וְלָא יָאוֹת לָהּ
 לְמַהוּי תְּמָן. וּבְגִין דְּאַבָּא הוּהּ יַדַּע רְחֻמְנֵי דְּאַמָּא וְאַרְחָא
 דִּילָהּ, אָמַר לְמִשָּׁה, בְּנֵי רְחִימָאֵי, עֵיטָא בְּתַרוּוֹיִיהוּ בְּדָא
 תְּדִיר. וְדָא הוּא דְּלַחֲשׁוּ לִי בְּלַחֲשׁוּ, דְּלָא חֲזִי לְגַלְאָה,
 דְּבָרָא לָא יִנְדַּע, וַיַּחֲמֵי דְּהָא רְצוּעָה אֶתְתַּקְנַת, וַיִּדְחַל
 תְּדִיר. אֲבָל תְּרוּוֹיִיהוּ בְּעֵיטָא דָּא, וּבְעֵיטָא חֲדָא.
 תָּא חֲזִי כְּתִיב (שמות לב) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשַׁשׁ מִשָּׁה. מֵאֵן

הָעַם. אֵינּוֹן עֶרֶב רַב. מֵאֵן עֶרֶב רַב. וְכִי לְיֹדִים וְכוּשִׁים
 וְכַפְתּוּרִים וְתוֹגְרָמִים הוּוּ, דְקָרְאֵן לֹזֵן עֶרֶב רַב, וְהֵלֵא
 מְצָרִים הוּוּ, וּמְצָרִים נְטִלוּ, וְאֵלוּ הוּוּ עֶרְבוּבִיא דְעַמִּין
 סַגִּיאִין, הָכִי הוּוּ לֵיהּ לְמַכְתָּב, עֶרֶב רַב עָלוּ אֶתְם לְפִי
 עֶרְבוּבִיא דְלַהוֹן.

אָלֵא (שְׁמוֹת יב) עֶרֶב רַב עָלָה אֶתְם. עֲמָא חַד הָוּה, וְלִישָׁן
 חַד, אָבֵל כָּל חֲרָשֵׁי מְצָרִים, וְכָל חֲרָטוּמֵי דְלַהוֹן
 הוּוּ, דְכָתִיב בְּהוּ, (שְׁמוֹת ז) וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרָטוּמֵי מְצָרִים.
 דְּבָעוּ לְמִיקָם לְקַבֵּל פְּלִיאֵן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּיּוֹן
 דְּחָמוּ נִסִּין וּפְלִיאֵן דְּעֵבֵד מִשָּׁה בְּמְצָרִים, אֶהְדְּרוּ לְגַבֵּי
 מִשָּׁה. אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, לָא תְקַבֵּל לֹזֵן.
 אָמַר מִשָּׁה, מָאֲרִיָּה דְעֵלְמָא, כִּיּוֹן דְּחָמוּ גְבוּרְתָא דִּילָךְ,
 בְּעָאן לְאַתְגִּיירָא. יַחְמוּן גְבוּרְתְךָ בְּכָל יוּמָא, וַיִּנְדְּעוּן
 דְּלִית אֶלְהָא בַר מְנַךְ. וְקַבֵּל לֹזֵן מִשָּׁה.

אָמַי קָרָא לֹזֵן עֶרֶב רַב. אָלֵא כָּל חֲרָשֵׁין דְּמְצָרִים הוּוּ,

וּבְרִישֵׁיהוֹן (בלק קצ"ד ע"א) **יוֹנוֹס** (אמרו המגיהים: אולי אלו הם

יוחני וממרא שנזכרו בשמות רבה פרשת ט' דף ע"ב ע"ג שורה ל"א אמרו יוחני וממרא אל
 משה תבן אתה מכניס לעפריים) וַיִּמְבְּרוּס, וּבְשַׁעְתִּי דִּיּוּמָא הוּוּ עֵבְדִי
 תְּדִיר חֲרָשֵׁיהוּ. וְכָל אֵלִין חֲרָשֵׁין עֵלְאִין, הוּוּ מְסַתְּכְלִי
 מְכִי נָטִי שְׁמִשָּׂא, מְשִׁירוּתָא דְשִׁית שְׁעוֹת וּמְחָצָה, עַד
 שִׁירוּתָא דְתִשְׁעָה וּמְחָצָה. דְּהֵינּוּ עֶרֶב רַבְרָבָא. כָּל אֵינּוֹן

חֲרָשִׁין זַעֲרִין, מְשִׁירוֹתָא דְתִשָּׁע וּמַחְצָה, עַד פְּלָגוֹת
לִילְיָא.

אִינּוֹן עֲלָאִין דְּבֵהוּ, הוּוּ מִסְתַּכְּלִי מִכִּי נָטִי שְׁמִשָּׂא. דְּהָא
כְּדִין שָׂרָאן תִּשָּׁע מֵאָה וְתִשָּׁעִין וְחִמֵּשׁ דְּרַגִּין,
לְמִשְׁטָטָא עַל טוּרֵי חֲשׂוּדָא. וְרוּחָא דְלַהוֹן, הָוָה (בלק קצ"א ע"א)
מִשְׁטָטָא עַל כָּל אִינּוֹן חֲרָשִׁין (נ"א דְרַגִּין) בְּחַרְשֵׁייהוּ. וְאֵלִין
הוּוּ עֲבָדִי, כָּל מַה דְּאִינּוֹן בְּעָאן. עַד דְּכָל מִצְרָאִי רַחֲצָנוּ
דְּלַהוֹן בְּאֵלִין הָוָה. וְקָרָאן לֹוֹן עֲרַב רַב. בְּגִין דְּאִית עֲרַב
זַעֲרָא, מִתִּשָּׁע שְׁעוֹת (דף קצ"א ע"ב) וּמַחְצָה וּלְתַתָּא, דָּא עֲרַב
זַעֲרָא. וְתַרֵּי עֲרַבֵי אִינּוֹן, וְעַל דָּא וְגַם עֲרַב רַב עֲלָה
אֲתָם.

וּחְכַּמְתָּא דְלַהוֹן, הָוָה סָגִי. וְאִינּוֹן אֲסַתְּכָלוּ בְשַׁעְתֵּי
דִּיּוֹמָא, וְאֲסַתְּכָלוּ בְּדַרְגָּא דְמִשָּׂה, וְחָמוּ דְהָא
בְּכָל סְטָרִין בְּשִׁשׁ מִשָּׂה: בְּשִׁשׁ שַׁעְתֵּי קַדְמָאִין דִּיּוֹמָא,
דְּאִינּוֹן לָא יִכְלִין לְשַׁלְטָאָה בְּהוּ, (נ"א בְּגִין שִׁית) בְּשִׁית דְּרַגִּין
עֲלָאִין דְּאֲחַדִּין בֵּיהּ (נ"א דְאַחִיד בְּהוּ) וּבְכָל סְטָרִין בְּשִׁית הָוָה,
וּבְעֵטְרִין דְּאֵלִין שִׁית, הָוָה זְמִין לְרַדְת מִן הָהָר, דְּכַתִּיב
כִּי בְשִׁשׁ מִשָּׂה לְרַדְת מִן הָהָר.

מִיד וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, (דְּחִכֵי תַנְיִן דְּבִנְהֵיא שַׁעְתָּא דְנַחֲתִית מִשָּׂה
וְקַבִּיל אֲוִרִיתָא בְּלַחֲדוּי כְּלָלָא דְכָל יִשְׂרָאֵל וְאִיהוּ קַבִּיל אֲוִרִיתָא בְּעֵלְמָא. וְאִפִּילוּ
מַגִּילַת אֲסַתֵּר דְּכַתִּיב (אֲסַתֵּר ט') וְקַבִּל הַיְהוּדִים. וְקַבִּלוּ הַיְהוּדִים מִבְּעֵי לִיָּה. מָאִי וְקַבִּל אֶלָּא
דָּא מִשָּׂה דְּאִיהוּ הַיְהוּדִים כְּלָלָא דְּהַיְהוּדָאִי. וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן.) אֲמָאִי עַל אֶהְרֹן.

בְּגִין לְאַתְּפַלְלָא בְּסִטְרָא דִּימִינָא, דְּהָא אֵינּוֹן שְׂמַאלָא
 בְּעוּ מִנִּיהּ, וּבְגִין דְּלֵהוּי כְּלִיל בִּימִינָא, אַתְּכַנְשׁוּ עַל
 אַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. (אֱלֹהִים וְדָאֵי בְּעוּ
 סִטְרָ שְׂמַאלָא. אֲשֶׁר יִלְכוּ אֲשֶׁר יִלְךְ מִבְּעֵי לֵיהּ. מֵאִי אֲשֶׁר יִלְכוּ. אֶלָּא אֱלֹהִים שִׁית דְּרָגָא אֵינּוֹן
 ד"א שֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה) כְּלָהוּ בְּסִטְרָ שְׂמַאלָא דְאֱלֹהִים שִׁית אֵינּוֹן. דָּאֵי תִימָא דְהָא שְׁבַע
 אֵינּוֹן. הַהוּא אֱלֹהִים עֵילָאָה לָא עֵאל בְּכֻלָּא).

תָּא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְּהוּה מְשֵׁה בְּמִצְרַיִם, שְׂמַא דְאֱלֹהִים
 לָא דְכִיר, אֶלָּא שְׂמַא דִּיִּי, וְעַל דָּא קִשְׂיָא לִיה
 לְפַרְעֵה בְּגִין דְּלָא יְהֵא תוּקְפָא לְהֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא, וְלָא
 יתְתַקַּף בְּעֵלְמָא. הַשְׂתָּא בְּעוּ הֵהִיא מְלָה, וְהֵינּוּ קוּם עֲשֵׂה
 לָנוּ אֱלֹהִים. לָנוּ דִּיִּיקָא, דְּאֵנָן צְרִיכִין לְהֵאֵי מְלָה,
 לְתַקְפָּא סִטְרָא דִּילָן, דְּהוּה אַתְּדַחֲיָא עַד הַשְׂתָּא.

אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ. מֵאִי אָמְרוּ. אֶלָּא הָכִי אָמְרוּ, חֲמִינָן
 דְּאֵתוֹן יִשְׂרָאֵל, כָּל טוֹב וְכָל יָקָר דְּעֵלְמָא לָכוּ,
 וְאֵנָן דְּחִיִּין לְבַר. דְּלָכוּ, (שְׁמוֹת יג) וַיִּי הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם.
 אוּף הָכִי אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, כְּמָה דְאֵזִיל קְמִיִּיכוּ
 יי'. דְּהָא רְשׁוּ אֵית לְסִטְרָא דִּילָן לְמַתַּף אוּף הָכִי לְקַמְנָא,
 אֵי גְזַמִּין לִיה עוּבְדָא.

תָּא חֲזִי, כָּל עֲנָנֵי יָקָר דְאֵזִלוּ בְּמַדְבְּרָא, לָא הוּוּ חַפְיִין
 אֶלָּא לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוּדִיִּיהוּ. וְהֵהוּא עֲנָנָא דִּיקָר,
 דְּכַתִּיב וַיִּי הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם, אֵזִלָּא לְקַמִּיִּיהוּ. וְאֵלִין

עָרַב רַב, וְכָל אֵינּוֹן בְּעִירֵי עָאנִין וְתוֹרִין, הוּוּ אֲזֵלוּ לְבַר
 מִמְשָׁרֵייתָא, לְבַתְרֵייתָא. וְתָא חֲזִי, כָּל אֵינּוֹן אַרְבְּעִין
 שָׁנִין דְּקָא אֲזֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּרָא, שׁוּם לְכַלּוּכָא וְטַנּוּפָא
 לָא הוּוּ גּוּ עֲנֵי לְגוּ. וְעַל דָּא עָאנִי וְתוֹרֵי דֵהוּוּ אֲכִלֵי
 עֵשֶׁב לְבַר הוּוּ, וְכָל אֵינּוֹן דְּנִטְרֵי לֹון.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, אֵי הָכִי אֵינּוֹן עָרַב רַב לָא הוּוּ
 אֲכִלֵי מִן מִנָּא. אָמַר לִיה וּדְאֵי הָכִי הוּא. אֶלָּא מָה
 דִּיהֲבִין לֹון יִשְׂרָאֵל, כְּמָאן דִּיהֵיב לְעַבְדֵיהּ. וּמִמָּה הוּוּ
 אֲכִלֵי. מִתְמַצִּית, מָה דְאֶשְׁתָּאֵר מִבְּתַר רִיחָא, פְּסוּלַת.
 וְקָרָא אַכְרִיז וְאָמַר, (שְׁמוֹת טו) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲכָלוּ אֶת הַמֶּן
 אַרְבָּעִים שָׁנָה. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אַחֲרָא. וַיֵּרְאוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִן הוּא, וְלֹא שָׂאֵר עָרַב רַב, עָאנִי וְתוֹרֵי,
 דֵהוּוּ בִּינֵיהוּ.

עַד הַשְּׁתָּא, הוּוּ אַתְּכַפֵּיין אֵינּוֹן עָרַב רַב וְהַשְּׁתָּא קָמוּ
 וּבְעוּ עוּבְדָא, לְאַתְקַפָּא לְסִטְרָא אַחֲרָא. אָמְרוּ, אוּ
 נְהָא כְּלָנָא עֵמָא חֲדָא, וְנִהוּי בְּכֻלָּא עֵמְכוֹן, אוּ יְהָא לָן
 מָאן דִּיהֲךְ קָמָנָא, כְּמָה דִּיהֲךְ אֶלְהֲכוֹן קָמִיכוֹן. אָמַר
 אַהֲרֹן, חַס וְשְׁלוֹם דְּאֵלִין יִשְׁתַּתְּפוּן בְּעֵמָא קְדִישָׁא, לְמַהוּי
 כְּלָא כְּלָלָא חֲדָא, וְלֹא יתְעַרְבוּן עֵמָא קְדִישָׁא בְּעֵמָא דָּא,
 כְּלָלָא חֲדָא, אֶלָּא טַב אִיהוּ לְאַפְרָשָׁא לֹון מִגּוּ עֵמָא
 קְדִישָׁא, עַד דִּייתֵי מִשָּׁה.

וְאֶהְרֶן לְטֹב אֶתְכוּוֹן, אֶלָּא סִגְיֵאִין הוּוּ מִיִּשְׂרָאֵל
 דְּאִשְׁתַּתְּפוּ בְּהַדְיֵיהוּ בְּלִבָּא. וּבְגִין כֵּן, כִּד אֶתָּא
 מֹשֶׁה, אֶצְטְרִיךְ לְבַרְרָא וּלְלַבְנָא לְעֵמָא קְדִישָׁא מִהֵוּא
 חוּבָא, וְאִשְׁקִי לֹון שְׁקִי, עַד דְּאִתְבְּרִירוּ (דף קצ"ב ע"א) כְּלָהוּ
 וְלֹא אֶשְׁתָּאֵר בְּהוּ פְּסוּלַת כְּלָל.

אֲמַר לֹון אֶהְרֶן, (שמות לב) פֶּרְקוּ נִזְמֵי הַזֶּהָב, וְכִי לָא הוּוּ
 לֹון דְּהֵבָא אַחְרָא. אֶלָּא אֲמַר אֶהְרֶן, בְּעוּד דְּאִית
 לֹון קְטָטָה בְּבִנְיֵיהוּ וּבְנִשְׁיֵיהוּ, יִתְעַכְּבוּן, וּבִין כֵּן יִיתִי
 מֹשֶׁה. תָּא חַזִּי, תְּנִינֵן קָשִׁים גְּרִים לְיִשְׂרָאֵל כְּסַפְּחַת בְּבִשְׂר
 הַחִי, כָּל שְׁפֵן אֵלִין, דְּלֹא הוּוּ גְרִים כְּדָקָא יָאוּת. אֵינֹון
 מָה עֵבְדוּ. וְיִתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר
 בְּאִזְנֵיהֶם. כִּמָּה אֶלְפִי וּרְבוּוֹן הוּוּ מִנִּזְמֵיהוֹן תַּמָּן.

מָה כְּתִיב, וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַר אוֹתוֹ בַּחֲרָט וְגו'. אֶהְרֶן לָא
 אֶסְתַּמֵּר, מֵאֵינֹון תְּרִין חֲפִימִין, דְּהוּוּ בְּרִישֵׁיהוֹן
 דְּהֵוּא עָרַב רַב. חַד מְנִיֵּיהוּ הוּוּ קָמִיה, וְאַחְרָא הוּוּ עָבִיד
 בְּחַרְשׁוֹי. כִּיּוֹן דְּתִרְוּיֵיהוּ אֶתִּיעֵטוּ כְּחַדָּא, נִטְלוּ הֵהִיא
 דְּהֵבָא, (חד) תְּרִין שְׁלִישֵׁי בִידָא דְּחַד, וְשְׁלִישׁ בִּידָא
 דְּאַחְרָא. בְּגִין דְּהֵכִי אֶצְטְרִיךְ בְּהֵוּא זִינָא דְּחַרְשָׁא.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲמַר אֵי חֲסִידָא קְדִישָׁא, אֶהְרֶן מְשִׁיחָא
 דְּאַלְהָא רַבָּא, בְּחִסִּידוּתָךְ נִפְלוּ כִּמָּה מֵעֵמָא קְדִישָׁא.
 וְאַנְתָּ לָא הוּיִת יַדְע לְאַסְתַּמְרָא. מָהוּ עֵבְדוּ. כִּד מָטוּ שִׁית

שַׁעֲתִין, וַיּוֹמַר הוּהּ בְּמִתְקָלָא, נִטְלוּ הָהוּא דִּהְבָּא דְפָרִיקוּ
 מֵאוּדְנִיָּהוּן. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דִּמְאֵן דְּאַצְטְרִיךְ לְמַעְבַּד
 חֲרָשָׁא, לָא בְּעֵי לְמִיחָס עֵינּוּי עַל מְמוּנָא. וְאִינוּן אֲמַרִי,
 שַׁעֲתָא קַיִמָּא לָן, אִי אֲנָן לָא מַעֲכָבִין. לָא שַׁעֲתָא
 לְמִיחָס עַל דִּהְבָּא, מִיד וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם. מַאי וַיִּתְפָּרְקוּ.
 כִּמְה דָּאֵת אֲמַר (מלכים א ט) מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים,
 דְּחַבִּילוּ וְתַבְרוּ אוּדְנִיָּהוּ. בְּכָה כְּמִלְקַדְמִין וְאֲמַר אִי עֲמָא
 קַדִּישָׁא אִי עֲמָא קַדִּישָׁא, דִּקְוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּבִכְיָה, וְאֲמַר, (שמות כא) וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו
 אֶל הָאֱלֹהִים וְגו'. הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אֲזִן דְּשָׁמַע
 בְּסִינַי, (ויקרא כד) כִּי לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וְגו'. וְאִיהוּ
 פָּרִיק עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם מֵעֲלִיָּה, וְזַבִּין גְּרַמִּיָּה לְאַחַר,
 תַּרְצַע. וְאֵלִין חֲיִיבִיא רְשִׁיעִין, גּוּבְרִין בִּישִׁין, בְּתִיאובְתָּא
 דְּלֵהוֹן לְמַהְדָּר לְסַרְחַנִיָּהוּ, לָא בְּעוּ מִנְּשִׁיָּהוֹן וּבְנִיָּהוֹן
 אֶלָּא חַבִּילוּ אוּרְחִיָּהוּ (ס"א אוּדְנִיָּהוּ) וְאִתְפָּרְקוּ מֵעוֹל שְׁמִיא
 דְּפָקִיד לְהוּ מוֹשֶׁה, וְתַבְרוּ אוּדְנִיָּהוּ, דְּלִית לוֹן חוּלְקָא
 בְּשָׂמָא קַדִּישָׁא, וְעֲמָא קַדִּישָׁא.

מָה עֲבָדוּ. פְּלִיגוּ תַרְוויָּהוּ הָהוּא דִּהְבָּא, חַד נָטִיל תַרְיָן
 שְׁלִישִׁין, וְחַד שְׁלִישׁ. קָמוּ לְקַבֵּל שְׁמִשָּׁא, בְּשִׁית
 שַׁעֲתִין. עֲבָדוּ חֲרָשִׁיָּהוּ, וּבִלְטוּ בְּלִטְיָהוֹן בְּחֲרָשָׁא דְּפוּמָא.
 כִּיּוֹן דְּמָטָא שִׁירוּתָא דְּשִׁבְע, אָרִימוּ תַרְוויָּהוּ יַדִּיָּהוּ עַל

יְדוּי דְאֶהְרֹן. (וּמְנַלְן דְּמִנְדָּא דְתַרְוִיּהוּ יַד מִכָּל חַד נָטַל וְלֹא יִתִּיר) דְּכִתְיִב וַיִּקַּח
 מִיָּדָם, תַּרְוִיּוּיָהוּ הוּוּ, וְלֹא יִתִּיר. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ קָבִיל מִיָּדָם
 (ס"א תרי ולא ידיהם), קָלָא נִפְק וְאָמַר, (מִשְׁלִי יֵא) יַד לְיָד לֹא יִנְקָה
 רַע, דְּכִתְיִב כִּי בָרַע הוּא. אֵייתִי רַע לְעֵלְמָא.

רְזָא דְמַלְתָּה. אֵינּוֹן רְשָׁעִים חֵיִיבִין חֲרָשִׁין בְּנוּי דְּבַלְעָם
 חֵיִיבָא, בְּנֵי בְנוּי דְּלָבֹן רְשִׁיעָא, חָמוּ דְּכּוּס שְׁל
 בְּרָכָה בִּימִין אִיהוּ, וּמִן יְמִינָא אֶתְקַף תְּדִיר. (ס"א יתיר)
 אָמְרוּ, אֵי יְהֵא בְּסִטְר דָּא, תְּהוּא רִישָׁא דִּימִינָא, תְּהֵא
 תּוּקְפָא דִּילָן כְּדָקָא יָאוּת.

כִּיּוֹן דְּמָטָא שְׁבַע שְׁעֵתִין דִּיּוֹמָא, יְהֵבוּ לִיהּ לְאֶהְרֹן מִיָּד.
 אֵי אִיהוּ הָוָה אָמַר לֹון שׁוּוּ לִיהּ בְּאַרְעָא בְּקַדְמִיתָא,
 וְאַנָּא אָטוּל, לָא הוּוּ יִכְלִין בְּחֲרָשִׁיָּהוּ כְּלוּם, אָלָא מִיָּדָם
 נָטַל. וַיִּקְרָא מִתְרַעֵם וְאָמַר, וַיִּקַּח מִיָּדָם, חָמוּ מָה עֵבֵד
 אֶהְרֹן גְּבַר נְבִיאָה גְּבַר חֲפִים, לָא יִדַּע לְאַסְתְּמָרָא, דְּאִילוּ
 נָטִיל מֵאַרְעָא, כָּל חֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא לָא הוּוּ יִכְלִין
 לְאַצְלָחָא. אָבַל בְּמָה אֶצְלָחוּ בְּעוּבָדָא דָּא, בְּגִין דְּוִיִּקַּח
 מִיָּדָם וְלֹא מֵאַרְעָא.

(שמות לב) וַיִּצַר אוֹתוֹ בַּחֲרָט, לָאוּ כְּמָה דְּחֲשָׁבִין בְּנֵי נְשָׂא,
 דְּעֵבֵד צִיּוּרִין בְּמַחֲוּגָה, אוּ בְּמַלְתָּה אַחֲרָא. אָלָא אַתָּא
 קָרָא לְאוֹכְחָא מְלָה, דְּאֶהְרֹן לָא יִדַּע לְאַסְתְּמָרָא. אִילוּ כִּד
 נָטַל מִיַּדִּיהוֹן, הָוָה שְׂדֵי לְאַרְעָא, וְאַף עַל גַּב דִּיטוּל לִיהּ

לְבַתֶּר, לֹא הָוּה (דף קצ"ב ע"ב) אֲצֻלַח עוֹבְדָא בִישָׂא דָא. אַבְל
 בְּכֻלָּא סִיּוּעָא בִישָׂא הָוּה, דְּנִקִּיט דְּהֵבֵא, וּטְמֵרִיה מֵעֵינָא,
 בִישׁ בְּתֵר בִישׁ, מֵאִי וַיִּצֵר אוֹתוֹ בַּחֶרֶט. דְּשׁוּי כָּל דְּהֵבֵא
 בְּכִיסָא חֲדָא, וְאַסְתְּמַר מֵעֵינָא. כְּדִין סָלִיק כְּלָא לְעוֹבְדָא.
 בְּסִפְרָא דְחֲנוּף אֲשַׁכְחָנָא, דְּהָוּה אֲמַר הָכִי, בְּרָא יְחִידָאָה
 יִתְיִלְד לְהֵהוּא רִישָׂא חוּרָא, וְכַד יִיתוּן מִבְּשָׂרָא
 דְחַמְרִי, יִטְעִין לֵיה, בְּהֵהוּא דְעֵייל (נ"א דְנָטִיל) מַרְגְּלָן בּוֹזְגִין
 דְדֵהֵבֵא, בְּלָא דְעֵתָא דִילֵיה, וּדְיוֹקְנָא יִצִיר בְּצִיּוּרָא
 בַּחֶרֶט. מֵאִי בַּחֶרֶט. בַּחֶרֶט אָנוּשׁ. דָּא קְלָמוּסָא דְאָנוּשׁ
 חֲיִיבָא, דְאַטְעִי לְבַנֵי נִשָּׂא.

וְדָאִי דָא בְּרִירָא דְמִלָּה, דְאָנוּשׁ כַּד אֲטְעִי עֲלֵמָא,
 בְּקְלָמוּסָא הָוּה רָשִׁים רְשִׁימִין, דְכָל דְיוֹקְנִין
 וּפְלַחְנִין נִכְרָאִין בְּהֵהוּא קְלָמוּסָא, (ס"א רָשִׁים רְשִׁימִין) וְעַל דָּא
 כְּתִיב בַּחֶרֶט, הֵהוּא דְאַשְׁתְּמוּדַע לְמַעַבְד הָכִי. וְדָא הוּא
 בְּרִירוֹ דְמִלָּה.

וְכֻלָּא הָוּה, דְּוִדָאִי בְּכִיסָא אַרְמֵי דְהֵבֵא, וְכִסִּי לֵיה
 מֵעֵינָא, כְּמָה דְאָמְרוּ אֵינּוּן חַרְשִׁין, וְהָכִי אֲצֻטְרִיךְ
 בּוֹזֵינִי דְחַרְשִׁין אֲלִין. וְדָא הוּא עוֹבְדָא דְחַרְשִׁין אֲלִין, מִלָּה
 דְאֲצֻטְרִיךְ בְּאַתְגְּלִיא, לְאַתְגְּלָאָה לְבַתֶּר, אֲצֻטְרִיךְ טְמִירוֹ
 וְכִסּוּיָא בְּקַדְמִיתָא, דְיִתְכַסִּי מֵעֵינָא, וּבְתֵר יְפוּק אוּמְנָא
 לְאוּמְנוּתִיה. וּמִלָּה דְאֲצֻטְרִיךְ בְּכִסּוּיָא לְבַתֶּר, אֲצֻטְרִיךְ
 בְּאַתְגְּלִיא בְּקַדְמִיתָא.

הַשֵּׁתָא בְּנֵי רַחֲמָאֵי, רַחֲמִינְ דְּנַפְשָׁאֵי, מָה אַעֲבִיד, וְדַאי
 אַצְטְרִיכְנָא לְגַלְתָּהּ, אַצִּיתוּ וְאַטְמִירוּ מְלִין.
 בְּסֵטֶר קְדוּשָׁה הֵהוּא, אֱלֹהִים דְּקָשׁוּט, מְלַךְ עַל עֲלָמָא,
 בְּתַלְתָּ (מִלִּין) עֲלָמִין (אֲלִין) אֶתְתַּקְנָהּ. (בראשית קע"ז ע"ב, ר"ח ע"א)
 בְּפִרְיָתָהּ. בִּיצִירָהּ. בַּעֲשִׂיָהּ. וְהָא אֶתְמַר, רְזָא דְכָל חֲדָא
 וְחֲדָא חֲכָא. לְקַבַּל בְּרִיָּתָהּ, וַיִּקַּח מִיָּדָם, מְלָה דִלָּא הָוָה
 בֵּיהּ עַד כַּעַן כָּלוּם. לְקַבַּל יִצִירָהּ, וַיִּצַר אוֹתוֹ בַּחֲרֻט.
 לְקַבַּל עֲשִׂיָהּ, וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסְכָּה. מֵאֵן חֲמָא חֲרָשִׁין בְּכָל
 עֲלָמָא כְּאֵלִין.

הַשֵּׁתָא אֵית לְמִימַר, וְכִי לָא פְתִיב וְאַשְׁלִיכְהוּ בְּאִשׁ, וְלָא
 יִתִיר, וְכַדִּין וַיִּצַא הָעֵגֶל הַזֶּה. וְהַשֵּׁתָא אֶתְ אֲמַרְתָּ
 וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסְכָּה אֲלָא חֶס וְשָׁלוֹם דְּאַהֲרֹן עֶבֶד, וַיִּקְרָא
 אוֹכַח דְּכְתִיב וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ. אֲבָל מִמָּה
 דְּכְתִיב וַיִּקַּח מִיָּדָם, וְכְתִיב וַיִּצַר אוֹתוֹ. מִחִילָא דְתַרִּין
 אֲלִין, אֶתְעֵבִיד כְּלָא. כְּבִיכּוֹל הוּא עֲבִיד לֵיהּ, דַּאי תַרִּין
 אֲלִין לָא הוּו, לָא אֶתְעֵבִיד וְלָא נִפְק לְאוּמְנוּתָא. אֲבָל
 מֵאֵן גָּרַם דְּאֶתְעֵבִיד. אֵינּוֹן תַרִּין. (כְּבִיכּוֹל וַיַּעֲשֶׂהוּ אִיהוּ וְדַאי עֲשָׂהוּ)
 בַּעוּד דַּאִיהוּ לָקַח מִיָּדָם, אֵינְהוּ עֲבִיד חֲרָשִׁיָּהּ, וּמְלַחֲשֵׁי
 בְּפוּמֵיָּהּ, וּמְשַׁכֵּי רוּחָא לְתַתָּא, מִן סֵטְרָא אַחֲרָא.
 וּמְשַׁכּוּ תַרִּין רוּחִין כְּחֲדָא, חַד מִן דְּכָר, וְחַד מִן נוֹקְבָא.
 דְּכָר אֶתְלַבֵּשׁ בְּדִיוֹקְנָא דְשׁוּר. נוֹקְבָא בְּדִיוֹקְנָא

דְחַמּוֹר, תְּרוּוֹיֵיהוּ הוּוּ כְּלִילָן כַּחֲדָא. אַמַּאי תְּרִין אֵלִין.
 אָלָא שׁוֹר הָא אֲתַמַּר. חַמּוֹר אַמַּאי. בְּגִין דְחַרְשִׁין אֵלִין
 דְּמִצְרַאִי, כְּתִיב בְּהוּ, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בְּשַׁר חַמּוֹרִים בְּשָׂרָם.
 וְעַל דָּא, כָּל אֵינּוֹן דִּישְׂרָאֵל דְּמִיתוּ, אֲתַחֲבְרוּ בַּהַדִּיּוּהוּ
 בְּלַבְהוֹן. וּבְגִין דְּהוּוּ תְּרִין דִּיוֹקְנִין, כְּתִיב אֵלֶּה
 אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּתִיב זֶה, אָלָא אֵלֶּה, תְּרִין הוּוּ
 כַּחֲדָא, אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. הֶעֱלוּךָ וְלֹא הֶעֱלֶךְ
 כְּתִיב.

(שמות לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֶגְלָה מִסֹּכָה וַיֹּאמְרוּ. וַיֹּאמֶר לֹא כְּתִיב,
 אָלָא וַיֹּאמְרוּ, דְּאֶהְרֵן לֹא אָמַר מְדִי. תְּנִינָן, (ויקרא ע"ט
 ע"א) מֵאֵה וְעֹשְׂרִים וַחֲמִשׁ קִנְטָרִין הוּוּ בֵּיהּ. הֵיךְ כְּתִיב וַיִּקַּח
 מִיָּדָם, וְכִי בִיָּדָם הוּוּ כָּל אֵלִין קִנְטָרִין. אָלָא מְכַלְלָא
 דְּאֵינּוֹן קִנְטָרִין נְטִלוּ מְלִי יְדֵייהוּ. וְהָהוּא זְעִיר, אֲסַתְּלַק
 עַל כְּלָא, כְּאֵילוּ הוּוּ כְּלָא בִּידֵייהוּ.

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב וַיִּרְא אֶהְרֵן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו. אִי
 חֲסִידָא קִדִּישָׁא, כְּמָה רְעוּתְךָ הוּוּ לְטָב, וְלֹא יַדְעַת
 לְאֲסַתְּמָרָא. כִּיּוֹן דְּאֶרְמִי לִיָּהּ בְּנוֹרָא, אֲתַתְּקָה חֵילָא
 דְּסִטְרָא אַחְרָא תַּמָּן בְּנוֹרָא, וּנְפַק (דף קצ"ג ע"א) דִּיוֹקְנָא דְשׁוֹר,
 כְּמָה דְּאֲתַמַּר בְּתִרִין מְשִׁיכִין דְּסִטְרָא אַחְרָא. מִיד וַיִּרְא
 אֶהְרֵן. מָהוּ וַיִּרְא אֶהְרֵן. חָמָא דְּסִטְרָא אַחְרָא אֲתַתְּקָה,
 מִיד וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו, דְּאֶלְמָלָא דְּאֶקְדִּים וּבְנָה מִזְבֵּחַ
 דָּא, עֲלָמָא אֲתַהְדָּר לְחַרְבְּנָא.

לְלִסְטִים דִּהְוּה נְפִיק לְקַפְחָא וּלְקַטְלָא בְּנֵי נִשָּׂא, חֲמָא
 לְגִיּוֹנָא דְמַלְכָּא, דִּהְוּא לְסִטִּים נִפְק בְּחִילָא
 תְּקִיף מָה עֵבֵד הֵהוּא לְגִיּוֹנָא, אֲשֶׁת־דֵּל בַּהֲדֵי מַלְכָּא
 לְנַפְקָא בְּאַרְחָא. וּמְשִׁיךְ לִיה הֵהוּא לְגִיּוֹנָא בִּהְוּא אַרְחָא,
 עַד דְּאֹזִיל הֵהוּא לְסִטִּים בִּהְוּא אַרְחָא, חֲמָא דִּיּוֹקְנָא
 דְּמַלְכָּא קָאִים קָמִיה, כִּיּוֹן דְּחֲמָא לִיה לְמַלְכָּא דִּהְוּה אֹזִיל
 קָמִיה בְּאַרְחָא, מִיַּד נִרְתַּע וְאַהֲדֵר לְאַחֲרָא.

כִּךְ וַיֵּרָא אֶהְרֹן דְּסֵטֵר אַחֲרָא אֶתְקַף, אַחֲד בְּאַסּוּוֹתָא,
 וְאַתְקִיף בְּסֵטֵר קְדוּשָׁה וְשׁוּי לִיה קָמִיה. כִּיּוֹן דְּחֲמָא
 סֵטֵרָא בִּישָׂא דִּיּוֹקְנָא דְּמַלְכָּא דְּקָאִים קָמִיה, מִיַּד אַהֲדֵר
 לְאַחֲרָא, וְאַתְחַלֵּשׁ תְּקִפִּיה וְחִילִיה, דִּהָא אֶתְתַּקֵּף, (מִיַּד וַיִּבֹן
 מִזְבֵּחַ לַפְּנִיּוֹ) וּמִזְבֵּחַ דָּא אֶתְגַּבֵּר, וְאַתְחַלֵּשׁ סֵטֵרָא אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּקְרָא אֶהְרֹן וַיֹּאמֶר חַג לִיִּי
 מִחֵר. חַג לִיִּי, וְלֹא לַעֲגָל. וְלִסֵּטֵר קְדוּשָׁה עֵבֵד,
 וְלִסֵּטֵר קְדוּשָׁה קָרָא וַאֲמַר. וְדָא אַסּוּוֹתָא אַקְדִּים,
 דְּאַלְמָלָא דְּעֵבֵד דָּא, לָא קָאִים עָלְמָא עַל קִיּוּמִיה, וְעַם
 כָּל דָּא, לָא שְׂכִיךְ רוּגְזִיה מֵאַהֲרֹן, אִף עַל גַּב דְּלָא
 אֶתְכַּוֵּן לְבִישׁ.

אֲמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶהְרֹן, תִּרִין חֲרָשִׁין אֲלִין
 מִשְׁכּוֹ לָךְ לְמָה דְּבָעוּ. חֲיִיךְ, תִּרִין בְּנֵךְ יִפְלוּן, וְעַל
 חוּבָא דָּא יִתְפַּסְקוּן (ס"א וּבְחוּבָא דָּא יִתְפַּסְקוּ) הֲדָא הוּא דְּכְתִיב,

(דברים ט) וּבֹאֲהֶרֶן הִתְאַנֵּף יְיָ מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ. מֵאֵי
 לְהַשְׁמִידוֹ. אֲלֵינ בְּנוֹי, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (עמוס ב) וְאַשְׁמִיד
 פְּרִיו מִמַּעַל, דְּפָרִי דְבַר נֶשׁ בְּנוֹי אֵינּוֹן.

תָּא חֲזִי, אֲהֶרֶן שֵׁי לִיה לְהֵוּא מְזִבַּח לְפָנָיו, וְעֶגְלָא תָּב
 לְאַחֻרָא. בְּנוֹי שׁוּוּ לְסִטְר אַחְרָא לְפָנָיו, וְסִטְר
 קְדוּשָׁה אֲהֶדֶר לְאַחֻרָא, דְּכְתִיב, (ויקרא י) וַיִּקְרִיבוּ לְפָנַי יְיָ,
 לְפָנַי יְיָ שׁוּוּ. אֲתַפְסּוּ בְּחֻבָּה דָּא.

אֲהֶרֶן חָשַׁב, דְּבִין כַּף יִיתִי מִשָּׁה, וְעַל דָּא הֵוּא מְזִבַּח
 לָא סְתִיר לִיה מִשָּׁה, דְּאֵילוּ הָוּה כְּמָה דְּחֻשְׁבִּין בְּנֵי
 נְשָׂא, מְלָה קְדַמָּא דְּאַבְעֵי לְמִשָּׁה, לְנִתְצָא לְהֵוּא מְזִבַּח
 אַצְטְרִיךְ, כְּמָה דְּנַבִּי עֵדוּ עַל מְזִבַּח דְּבֵית אֵל, וְנַבּוּאָתִיה
 עַל הֵוּא מְזִבַּח הָוּה. אָבַל הָכָא מְלָה אַחְרָא הָוּה כְּמָה
 דְּאַתְמַר. וּכְתִיב, וַיִּקַּח אֶת הָעֶגְלָא אֲשֶׁר עָשׂוּ, וְלֹא כְּתִיב
 וַיִּנְתֵּן אֶת הַמְּזִבֵּחַ.

תָּא חֲזִי וַיִּקְרָא אֲהֶרֶן. אַכְרִיז אִיהוּ בְּקֵלָא וְאָמַר. כְּתִיב
 הָכָא וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר, וּכְתִיב בְּיוֹנָה (יונה ג) וַיִּקְרָא
 וַיֹּאמֶר, מָה לְהֵלֵן פְּרִיו לְדִינָא, אוּף הָכָא פְּרִיו לְדִינָא.
 חַג לִי מָחָר, נְבִי נְבוּאָה בְּהֵוּא רוּחַ דְּמְזִבַּח, דְּזַמִּין דִּינָא
 לְשָׂרְיָא עָלְיֵיהּ. חַג לִי, לְמַעַבְד בְּכוּ דִינָא.

וּתְלַת דִּינִין הָווּ, חַד, וַיִּגּוֹף יְיָ אֶת הָעָם. וְחַד, בְּבִנֵי לְוִי.
 וְחַד, דְּאַשְׁקֵי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ חַג דְּבְנֵי לְוִי.

לִיִּי, דְּוַיְגַוֶּךָ יִי. מִחֶר, דְּאִשְׁקִי לֹוֹן מִשָּׁה. וּבֵיתוֹ בְּהֵוֹא
 לִילִיָּא, וּלְמִחֶר אֶשְׁתַּכַּחוּ נְפִיחִין וּמִתִּין. וְאִינּוֹן מִיִּין הוּוֹ
 מְכַשְׁכְּשִׁין בְּמַעֲיָהוֹן כָּל לִילִיָּא, וּבְצַפְרָא אֶשְׁתַּכַּחוּ מִתִּין,
 וְעַל דָּא חַג לִיִּי מִחֶר. וְכָל אֲסוּתָא דְעֵבֵד אֲהֶרֶן, בְּגִין
 דְּכִתְיִב וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו.

תָּא חֲזִי, (ההוא מזבֵּחַ דְּקְדוּשָׁה הַהוּא) דְּכִתְיִב וַיִּרָא אֶת הָעֵגֶל
 וּמַחֲלוֹת, וְאֵלֹו מִזְבֵּחַ לָא פְתִיב. דְּהָא אֲהֶרֶן מְנַדְע
 הוּוֹ יַדְע, דְּכִתְיִב, (שמות כב) זָבַח לְאֱלֹהִים יִחְרַם בְּלִתִּי לִיִּי
 לְבַדּוֹ, וְדָאִי אֶשְׁתְּזִיב אֲהֶרֶן בְּעֵיטָא טָבָא דְדָבַר לְנַפְשִׁיהּ,
 וְכָלָא בְרַעוּתָא שְׁלִים טָב, דְּלָא אֲתַכְוִין לְבִישׁ.
 אֲמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא וְדָאִי הָכִי הוּא, וַיִּשְׂרָאֵל לָא
 הוּוֹ. אֲבַל יַרְבְּעָם דְּעֵבֵד עֲגָלִין, הָא יִשְׂרָאֵל הוּוֹ,
 וְעֵגֶל עֵבְדוֹ. אֲמַר לִיה וְדָאִי, וְאוּקְמוּיָהּ, אֲבַל יַרְבְּעָם חָטָא
 וְהַחֲטִיא, וְלָאוּ כְּמָה דְאֲמַרוּ. דְּוְדָאִי חוּבָא בִישָׂא עֵבֵד
 וּבַמְלָכוֹת חָטָא.

אֲמַר יַרְבְּעָם, וְדָאִי יַדְעֵנָא דְּהָא סָטֵר קְדוּשָׁה לָא שְׂרִיא,
 אֶלָּא בְּלָבָא דְּכָל עֲלָמָא, וְדָא יְרוּשָׁלַם. אֲנָא לָא
 יְכִילָנָא לְאֲמַשְׁכָּא לְהֵהוּא סָטֵר הָכָא, מָה אַעֲבִיד. מִיד
 (מלכים א יב) וַיִּזְעַץ הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ וַיִּגּוֹ. נָטַל עֵיטָא בִישָׂא, אֲמַר
 הָא (דף קצ"ג ע"ב) סָטֵרָא אַחֲרָא, דְּאֲתַמְשְׁכָּא מִיד לְכָל אַתָּר.
 וְכָל שְׁכֵן בְּאַרְעָא דָּא, דְּתִיאֻבְתִּיהּ לְאִשְׂרָאֵהּ בְּגוּיָהּ, אֲבַל
 לָא יְכָלָא לְאֲתַלְבְּשָׂא אֶלָּא בְּדִיוֹקְנָא דְשׁוֹר.

תִּרְיִן עֲגָלִים אֲמַאי. אֵלָא אָמַר יִרְבְּעָם, (ס"א בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּרָא)
 בְּמִדְבָּרָא הוּוּ אֵינּוּן תְּרִישִׁין, דְּכִתְיִב, (יחזקאל כג) בְּשֵׁר
 חֲמוּרִים בְּשָׂרָם. (ס"א לֹא אֵינּוּן מִצְרַיִם אֵלָא) הֵכָא, אֵינּוּן תִּרְיִן רִוּחִין
 בִּישִׁין, יִתְלַבְּשׁוּ כַּדְקָא חֲזִי לֹון, דְּכֹר וְנוֹקְבָא אֵינּוּן. דְּכֹר
 הוּוּ בְּבֵית אֵל, וְנוֹקְבָא הוּוּ בְּדֵן. וּמַגּוּ דְּכִתְיִב, (משלי ה)
 נִפְתַּת תְּטַפְּנָה שְׂפִתַי זָרָה, אֶתְמַשְׁכוּ יִשְׂרָאֵל אֲבִתְרָה יִתִּיר,
 דְּכִתְיִב וַיִּלְכוּ הָעַם לִפְנֵי הָאֶחָד עַד דֵּן. וּבְגִין כֶּךָ תִּרְיִן
 עֲגָלִין הוּוּ. וּמְשִׁיךְ לֹון יִרְבְּעָם בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְהוּוּ
 חוּבָא עֲלֵיהּ וְעַל יִשְׂרָאֵל, וּמִנַּע בְּרַכָּאן מִן עֲלֵמָא. וְעֲלֵיהּ
 כְּתִיב (משלי כח) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו'.

וְעַל דָּא הוּוּ עֲגָלִין, דְּהָא לְבוּשָׁא קַדְמָאָה דְּמִתְלַבְּשׁ
 סְטָרָא אַחְרָא שׁוּר אִיהוּ, (קצ"א ע"א) כִּמְה דְּאֶתְמַר. וְאִי
 תִּימָא אֲמַאי אִיהוּ עֲגָל וְלֹא שׁוּר. אֵלָא וְדַאי כֶּךָ אֶתְחַזִּי,
 וְכֹן בְּכָל סְטָרִין, שִׁירוּתָא דְּלְבוּשָׁא זִוּטָא אִיהוּ, וְהָא
 אֻקְיָמְנָא.

וְעַל דָּא בְּנֵי רְחִימָאי, כִּיּוֹן דְּאֵלֵהִים בְּעוּ, וּבְסִטְר
 דְּאֵלֵהִים אֶתְבְּנִי עוּבְדָא, אֵלֵהִים קַדִּישָׁא, אִימָא,
 דְּאֶחִידַת תְּדִיר בְּדְרוּעָא דְּמִלְכָא, וּסְלִיקַת רְצוּעָה, לָא
 הוּוּ תַמָּן, וְאַצְטְרִיךְ לֵיהּ לְמִשָּׁה לְמַהוּי תַמָּן בְּאַתְרָהָא,
 כִּיּוֹן דְּאַנְקִיד לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, אֶסְתַּכַּל.
 תְּלַת זְמַנִּין אַנְקִיד לֵיהּ, אִי מִשָּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא, כִּמְה

חִילָךְ תִּקְיָה, כִּמְהַרְבֵּי רַב, תִּלְתֵּי זְמַנִּין אֲנִקִּיד לִיָּה,
 דְּכִתִּיב וְעַתָּה הִנִּיחָה לִּי הָאֵל חֵד. וַיִּחַר אִפִּי בָהֶם וְאֶכְלָם,
 הָאֵל תִּרִין. וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל, הָאֵל תִּלְתֵּי. חֲכַמְתָּא
 דְּמֹשֶׁה בְּתִלְתֵּי נְקוּדֵין אֵלִין. אַחִיד בְּדְרוּעֵיהּ יְמִינָא, לְקַבֵּל
 הַנִּיחָא לִּי. אַחִיד בְּדְרוּעֵיהּ שְׂמָאלָא, לְקַבֵּל וַיִּחַר אִפִּי
 בָהֶם וְאֶכְלָם. אֶתְחַבֵּק בְּגוּפָא דְמַלְכָא, לְקַבֵּל וְאֶעֱשֶׂה
 אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל. וְכֵד אֶתְחַבֵּק בְּגוּפָא, תִּרִין דְרוּעִין
 מִסְטְרָא דָא וּמִסְטְרָא דָא, לָא יְכִיל לְאַתְנַעֲנַע לְסִטְרָא
 בְּעַלְמָא. דָּא הוּי חֲכַמְתָּא דְמֹשֶׁה, (ס"א דְבַמִּילִי) דְמִינֵי נְקוּדֵין
 דְמַלְכָא יֵדַע בְּכָל חֵד מַנִּיָּהוּ, בְּאֵן אֶתְרֵי יִתְתַקֵּה,
 וּבְחֲכַמְתָּא עֵבֵד.

אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחֲבֵרֵיא, וְנִשְׁקוּ יְדוּי. הָוּה תַּמָּן רַבִּי
 אָבָא, אָמַר, אֶלְמָלִי לָא אֲתִינָא לְעַלְמָא אֶלָּא
 לְמִשְׁמַע דָּא, דִּי לָן. בְּכַה וְאָמַר, וּוֵי רַבִּי, כֵּד תִּסְתַּלַּק
 מִעַלְמָא, מֵאֵן יִנְהַר וַיִּגְלִי נְהוּרִין דְאֹרִייתָא. מְלָה דָא,
 בְּחִשׁוּכָא אֶתְטַמַּר עַד הַשְּׁתָא, דִּנְפַק מִתַּמָּן, וְהָא נְהִיר עַד
 רוּם רְקִיעָא, וּבְכַרְסֵיא דְמַלְכָא רְשִׁים, וְקוּדְשָא בְרִיךְ
 הוּא חֲדֵי הַשְּׁתָא בְּהָאֵי מְלָה. וְכַמְהַר חֲדוּ עַל חֲדוּ, אֶתְוֹסְפֵי
 מִקַּמֵּי מַלְכָא קְדִישָא. מֵאֵן יִתְעַר מְלִי דְחֲכַמְתָּא בְּעַלְמָא
 דִּין כְּוֹתִיךְ.

תָּא חֲזִי, עַד לָא חֲטָא אָדָם, הָוּה סְלִיק וְקָאִים (בראשית נ"ב)

ע"ב) בַּחֲכֻמָּה דִנְהִירוּ עֲלֹאָה, וְלֹא הוּא מִתְפָּרֵשׁ מֵאֵילָנָא
 דְּחַיִּי. כִּיּוֹן דְּאִסְגִּי תִיאֻבְתָּא לְמַנְדְּע, וְלִנְחֹתָא לְתַתָּא,
 אֲתַמְשִׁיךְ אֲבַתְרִייהוּ, עַד דְּאֲתַפְּרֵשׁ מֵאֵילָנָא דְּחַיִּי, וְיַדְע
 רַע וְשָׁבֵק טוֹב. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חֲפִץ
 רָשָׁע אַתָּה לֹא יְגוֹרְךָ רַע, מֵאֵן דְּאֲתַמְשֵׁךְ בְּרַע, לִית לִיה
 דִּיּוֹרָא עִם אֵילָנָא דְּחַיִּי. וְעַד לָא חֲטָאוּ, הוּוּ שְׁמַעִין קָלָא
 מְלַעֲיָלָא, וְיַדְעִין חֲכֻמַּתָּא עֲלֹאָה, וְלֹא דְּחַלִּי. כִּיּוֹן
 דְּחֲטָאוּ, אֲפִילוּ קָלָא דְּלַתַּתָּא, לֹא הוּוּ יִכְלִין לְמִיקָם בֵּיה.
 כְּגִוּוֹנָא דָּא, עַד לָא חָאבוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעֲתָא דְּקִיּוּמו
 יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינֵי, אֲתַעְבֵּר מִנֵּיהוּ זִוְהָמָא
 דְּהֵאֵי חוּיָא, דְּהֵא כְּדִין בְּטוֹל יִצֵּר הָרַע הוּוּ מַעְלָמָא, וְדָחוּ
 לִיה מִנֵּיהוּ. וְכְדִין אֲתַאֲחִידוּ בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי, וְסִלְקוּ
 לְעֵילָא, וְלֹא נַחְתוּ לְתַתָּא. כְּדִין הוּוּ יַדְעִין, וְהוּוּ חֲמָאן,
 אֲסַפְּקִלְרִיאן עֲלֵאִין, וְאֲתַנְהֲרוּן עֵינֵיהוּ, וְחֲדָאן לְמַנְדְּע
 וְלִמְשַׁמַּע. וְכְדִין חָגַר לֹון קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, חֲגִירִין
 דְּאֲתוּוֹן דְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא, דְּלֹא יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ הֵאֵי
 חוּיָא, וְלֹא יִסָּב לֹון כְּדְּבַקְדְּמִיתָא.
 כִּיּוֹן דְּחֲטוּ בַּעֲגָלָא, אֲתַעְבֵּרוּ מִנֵּיהוּ כָּל אֵינּוֹן דְּרָגִין,
 וְנַהוּרִין עֲלֵאִין, וְאֲתַעְבֵּר מִנֵּיהוּ חֲגִירוּ מְזִינִין,
 דְּאֲתַעְטְרוּ מִשִּׁמָּא קִדִּישָׁא עֲלֹאָה, וְאֲמִשִּׁיכוּ עֲלֵיהוּ חוּיָא

בִּישָׂא כְּמִלְקָדְמִין, וְגָרִימוּ מוֹתָא לְכָל עַלְמָא. וּלְבַתָּר מָה
כְּתִיב. וַיֵּרָא אֶהָרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה ^{(ד' קצ"ד}
^{ר"ו)} קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵינוּ.

תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב בְּקַדְמֵיתָא, ^(שמות יד) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת
הַיָּד הַגְּדוֹלָה, וְכִלְהוּ חֲמָאן זְהָרִין עֲלָאִין, אֶתְנַהְרִין
בְּאַסְפְּקִלְרֵיָא דִּנְהָרָא, דְּכְתִיב, ^(שמות כ) וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת
הַקּוֹלוֹת. וְעַל יַמָּא, הוּוּ חֲמָאן וְלֹא דִּחְלִין, דְּכְתִיב זֶה אֵלַי
וְאַנְוָהוּ, לְבַתָּר דִּחְטוּ, פְּנֵי הַסַּרְסוּר לֹא הוּוּ יְכִלֵי לְמַחְמֵי.
מָה כְּתִיב, וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵינוּ.

וְתָא חֲזִי, מָה כְּתִיב בְּהוּ ^(שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֵדִים ^(ע"ג ע"ב) מִהַר חֵרֵב, דְּאֶתְעֵבְרוּ מִנִּיְהוּ, אִינּוֹן
מְזִינִין דְּאֶתְחַבְּרוּ בְּהוּ בְּטוֹרָא דְּסִינֵי, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט
בְּהוּ הֵהוּא חוּיָא בִּישָׂא, כִּיּוֹן דְּאֶתְעֵבֵר מִנִּיְהוּ, מָה כְּתִיב,
וּמֹשֶׁה ^(רל"ו) יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק
מִן הַמַּחֲנֶה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַאי הָאֵי קָרָא לְגַבֵּי הָאֵי.
אָלָא, כִּיּוֹן דִּידַע מֹשֶׁה, דְּאֶתְעֵבְרוּ מִנִּיְהוּ דִּישְׂרָאֵל אִינּוֹן
זִינִין עֲלָאִין, אָמַר, הָא וּדְאֵי מִפָּאן וְלֵהֲלָאָה, חוּיָא
בִּישָׂא יִיתֵי לְדִיִּירָא בִּינִיְהוּ, וְאֵי יְקוּם מִקַּדְשָׁא הַכָּא
בִּינִיְהוּ יִסְתָּאב, מִיד וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ
לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. בְּגִין דְּחֲמָא מֹשֶׁה, דְּהָא כְּדִין
יִשְׁלוּט חוּיָא בִּישָׂא, מָה דְּלֹא הוּוּ מִקַּדְמַת דְּנָא.

וְקָרָא לוֹ אֶהֱל מוֹעֵד, וְכִי לֹא הָיָה בְּקִדְמִיתָא אֶהֱל מוֹעֵד.
 אֶלָּא, בְּקִדְמִיתָא אֶהֱל סְתָם, הַשְּׁתָּא אֶהֱל מוֹעֵד.
 מֵאִי מוֹעֵד. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטָב, רַבִּי אַבָּא אָמַר לְבִישׁ,
 רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטָב, מָה מוֹעֵד דְּאִיהוּ יוֹם חֻדְוָה
 דְּסִיְהָרָא, דְּאִיתּוֹסְפָא בֵּיהּ קְדוּשָׁה, לֹא שְׁלֹטָא בָּהּ
 פְּגִימוֹתָא, אוּף הֵכָא קָרִי לִיהּ בְּשֵׁמָא דָּא, לְאַחֲזָאָה דְּהָא
 אֶתְרַחֵק מִבֵּינֵיהוּ, וְלֹא אֶתְפְּגִים, וְעַל דָּא וְקָרָא לוֹ אֶהֱל
 מוֹעֵד פְּתִיב.

וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְבִישׁ, דְּהָא בְּקִדְמִיתָא הָיָה אֶהֱל סְתָם,
 כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה לג) אֶהֱל בַּל יִצְעֵן בַּל יִסַּע
 יִתְדוֹתָיו לְנִצָּח. וְהַשְּׁתָּא אֶהֱל מוֹעֵד. בְּקִדְמִיתָא, לְמִיְהַב
 חֵינן אַרוּכִין לְעֵלְמִין, דְּלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ מוֹתָא. מְכָאן
 לְהֵלָאָה אֶהֱל מוֹעֵד, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (איוב ל) וּבֵית מוֹעֵד
 לְכָל חַי, הַשְּׁתָּא, אֶתִּיְהִיב בֵּיהּ זְמַנָּא וְחֵינן קְצוּבִין
 לְעֵלְמָא. בְּקִדְמִיתָא לֹא אֶתְפְּגִים, וְהַשְּׁתָּא אֶתְפְּגִים.
 בְּקִדְמִיתָא חֲבָרוּתָא וְזוּגָא לְסִהָרָא בְּשֵׁמָשָׁא, דְּלֹא יַעֲדוּן.
 הַשְּׁתָּא אֶהֱל מוֹעֵד, זוּגָא דְּלֵהוּן מְזִמֵּן לְזִמֵּן, וּבְגִין כִּף
 וְקָרָא לוֹ אֶהֱל מוֹעֵד, מָה דְּלֹא הָיָה קוּדָם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָיָה יְתִיב לִילִיא חֲדָא, וְלַעֲי בְּאוּרִייתָא,
 וְהוּוּ יְתִבִי קָמִיָּה רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא פְּתִיב וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת

עֲדִים מֵהָר חָרֵב. וְקָאֲמַרְיִנָן דְּגֵרְמוּ מוֹתָא עַל־יֵהוּ, מֵהָהוּא
 זְמַנָּא וּלְעֵילָא, וְשָׁלִיט בְּהוּ הָהוּא חוּיָא בִּישָׂא, דְּאֶעְיִ
 לִיה מִנֵּיֵהוּ בְּקַדְמִיתָא. יִשְׂרָאֵל תִּינַח. יְהוֹשֻׁעַ דְּלָא חָטָא,
 אֲתַעְדִּי מִנֵּיהּ הָהוּא זַיִנָא עֲלָאָה דְּקַבִּיל עֲמָהוֹן בְּטוֹרָא
 דְּסִינֵי, אוּ לָא.

אִי תִימָא דְּלָא אֲתַעְדִּי מִנֵּיהּ. אִי הָכִי, אֲמַאי מִית כְּשָׂאֲר
 כָּל בְּנֵי נִשָּׂא. וְאִי תִימָא דְּאֲתַעְדִּי מִנֵּיהּ, אֲמַאי. וְהָא
 לָא חָטָא, דְּהָא אִיהוּ עִם מֹשֶׁה הוּא בְּשַׁעְתָּא דְּחָבוּ
 יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא דְּלָא קַבִּיל הָהוּא עֲטָרָא בְּטוֹרָא
 דְּסִינֵי, כְּמָה דְּקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל. אֲמַאי.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יא) כִּי צַדִּיק יִי צַדְקוֹת אֱהָב
 יִשָּׁר יַחְזוּ פָּנִימוּ, הָאִי קָרָא אָמְרוּ בֵּיה חֲבַרְיָא מָה
 דְּאָמְרוּ, אֲבָל כִּי צַדִּיק יִי, צַדִּיק הוּא, וְשָׁמִיָּה צַדִּיק,
 וּבִגִּין כֶּף צַדְקוֹת אֱהָב. יִשָּׁר. וְאִיהוּ יִשָּׁר, כְּמָה דְּאֵת אָמַר
 (דברים לב) צַדִּיק וְיִשָּׁר. וְעַל דָּא יַחְזוּ פָּנִימוּ, כָּל בְּנֵי עַלְמָא,
 וִיתְקַנּוּן אֲרַחֲיָהוּ, לְמַתָּךְ בְּאַרְח מִיִּשָּׁר כְּדַקָּא יָאוֹת.

וְתָא חֲזִי, כִּד דְּאִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא, לָא דִּן לִיה
 אָלָא לְפּוּם רוּפִין דְּבְנֵי נִשָּׂא. וְתָא חֲזִי, כִּד חָב אָדָם
 בְּאִילָנָא דְּאֲכַל מִנֵּיהּ, גֵּרָם לְהָהוּא אִילָנָא, דְּשָׂרִי בֵּיה
 מוֹתָא לְכָל עַלְמָא, וְגֵרָם פְּגִימוּ לְאִפְרָשָׁא אֲתַתָּא
 מִבְּעַלָּה, וְקָאִים חוּבָה דְּפְגִימוּ דָּא בְּסִיְהָרָא, עַד דְּקִיִּמָן

יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְּסִינַי, פֿיּוֹן דְּקִימוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא (ד' קצ"ד)
 דְּסִינַי, אַתְּעֵבֶר הֵהוּא פֿגִימוּ דְּסִיְהָרָא, וְקִימָא
 לְאַנְהָרָא תְּדִיר. פֿיּוֹן דְּחִבּוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא, תָּבַת סִיְהָרָא
 כְּמִלְקַדְמִין לְאַתְּפֿגְמָא, וְשִׁלְטָא חוּיָא בִישָׂא, וְאַחִיד בְּהַ,
 וּמְשִׁיךְ לָהּ לְגַבִּיָּה, וְאַתְּפֿגִּימַת.

וְכַד יַדַּע מֹשֶׁה דְּחִבּוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַתְּעֵבֶרוּ מִנִּיְהוּ אִינוּן
 זַיִינִין קַדִּישִׁין, יַדַּע וּדְאִי, דְּהָא חוּיָא אַחִיד בְּהַ
 בְּסִיְהָרָא, לְאַמְשָׁכָא לָהּ לְגַבִּיָּה, וְאַתְּפֿגִּימַת. כְּדִין אֲפִיק
 לִיָּה לְבַר. וְכִיּוֹן דְּקִימָא לְאַתְּפֿגְמָא, אַף עַל גַּב דִּיהוּשַׁע
 קָאִים בְּעֵטְרָא דְּזַיִינִין דִּילָהּ, פֿיּוֹן דְּפֿגִימוּ שְׂרִיא בְּהַ,
 וְאַתְּהִדְרַת כְּמָה דְּאַתְּפֿגִּימַת בְּחוּבָא דְּאַדָּם, לָא יִכִּיל בַּר
 נָשׁ לְאַתְּקִימָא. בַּר מֹשֶׁה, דְּהוּה שְׁלִיט בְּהַ, וּמוֹתִיָּה הוּה
 בְּסֵטֶר אַחְרָא. וְעַל דָּא לָא הוּה רְשׁוּ בְּהַ, לְקִימָא לִיהוּשַׁע
 תְּדִיר, וְלֹא לְאַחְרָא. וְעַל דָּא אַהֵל מוֹעֵד קָרִי לִיָּה, דְּהָא
 שְׂרִיא בִיָּה זְמַן קָצִיב, לְכָל עֲלָמָא.

וְעַל דָּא, רְזָא דְּמִלָּה, אִית יְמִינָא לְעִילָא, וְאִית יְמִינָא
 לְתַתָּא. אִית שְׂמָאלָא לְעִילָא, וְאִית שְׂמָאלָא
 לְתַתָּא. אִית יְמִינָא לְעִילָא, בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה. וְאִית יְמִינָא
 לְתַתָּא, דְּאִיָּהוּ בְּסֵטֶר אַחְרָא. אִית שְׂמָאלָא לְעִילָא
 בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה, לְאַתְּעֵרָא רְחִימוּתָא, לְאַתְּקְשָׂרָא
 סִיְהָרָא, בְּאַתֵּר קַדִּישָׂא לְעִילָא, לְאַתְּנַהָרָא.

וְאִית שְׁמָאלָא לְתַתָּא, דְּאַפְרִישׁ רְחִימוּתָא דְּלַעֲיָלָא,
 וְאַפְרִישׁ לָהּ מְלֵאנְהָרָא בְּשִׁמְשָׁא, וְלֵאֲתִקְרֵבָא
 בְּהַדְיָה, וְדָא הוּא סְטְרָא דְּחֻיָּא בִּישָׁא. דְּכֵד שְׁמָאלָא דָּא
 דְּלִתְתָּא אֲתַעְרָא, כְּדִין מְשִׁיךְ לָהּ לְסִיְהָרָא, וְאַפְרִישׁ לָהּ
 מְלַעֲיָלָא, וְאֲתַחֲשַׁכְתָּ נְהוֹרָהָא, וְאֲתַדְבַּקְתָּ בְּחֻיָּא, וְכְדִין
 שְׂאִיבַת מוּתָא לְתַתָּא, לְכֻלָּא דְּאֲתַדְבַּקְתָּ בְּחֻיָּא,
 וְאֲתַרְחַקְתָּ מֵאִלְנָא דְּחֵיִי, וְעַל דָּא גָּרִים מוּתָא לְכֻלָּ
 עֲלֵמָא. וְדָא הוּא כַּד אֲסִתָּאב מִקְדָּשָׁא, עַד זְמַנָּא קְצִיב,
 דְּאֲתַתְּקַנַּת סִיְהָרָא, וְתַבַּת לְאַנְהָרָא, וְדָא הוּא אֶהֱל מוֹעֵד.
 וְעַל דָּא יְהוֹשֻׁעַ לָא מִית, אֶלָּא בְּעִיטָא דְּנַחֲשׁ דָּא,
 דְּקָרִיב וּפְגִים מִשְׁכַּנָּא כְּדִקְדַּמִּיתָּא. וְדָא הוּא רִזָּא
 דְּכַתִּיב, (שמות לג) יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נֶעַר. דְּאֶף עַל גַּב דְּאִיהוּ
 נֶעַר לְתַתָּא, לְקַבְּלָא נְהוֹרָא, לָא יִמִּישׁ מִתּוּךְ הָאֶהֱל, כְּמָה
 דְּאֲתַפְּגִים דָּא, הָכִי נָמִי אֲתַפְּגִים דָּא אֶף עַל גַּב דְּזִינָא
 קַדִּישָׁא הוּהּ לִיָּה, כִּיּוֹן דְּאֲתַפְּגִים סִיְהָרָא, הָכִי הוּא וְדָאִי
 לָא אֲשַׁתְּזִיב בְּלַחֲדוּי מְנִיָּה, מֵהָהוּא גְּוֹנָא מִמָּשׁ, וְהָא
 אֲתַמַּר.

זְכַּאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא, דִּידְעִין רִזִּין דְּאֹרִיִּיתָּא,
 וּמִתְדַבְּקִין בָּהּ בְּאֹרִיִּיתָּא, וּמְקִיִּמִין קְרָא
 דְּכַתִּיב, (יהושע א) וְהָגִיתָּ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלָהּ וְגוֹ'. וּבְגִינָה יִזְכּוֹן
 לְחֵי עֲלֵמָא דְּאֲתִי, דְּכַתִּיב, (דברים ל) כִּי הוּא חֵיִךְ וְאוֹרְךְ
 יִמִּיךְ וְגוֹ'.